

Swedbank

Ekonomikas attīstības tendences

Līva Zorgenfreija
Swedbank Latvija galvenā ekonomiste

Latvijas Pašvaldību savienības
konference
12.01.2024.

**% likmes sāks
samazināties**

**Fokuss mainās:
inflācija
→
vāja ekonomika**

Reģionu skats

**ECB % likmes sāks mazināt
nākamā gada aprīlī**

Pasaules enerģijas cenas prognozētas mērenas

Ģeopolitika un klimats gan rada riskus

Elektrības cena

Dabasgāzes cena Eiroņā

Naftas cena

Watch: UK Fighter Jets Leave Cyprus to Join Airstrikes in Yemen

Live: Houthis Vow More Ship Attacks After US, UK Airstrikes

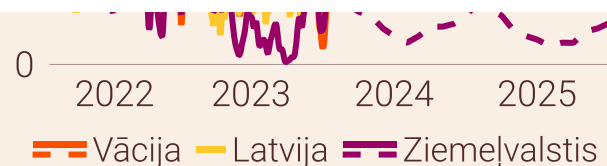
US, UK Launch Airstrikes on Houthi Rebels After Red Sea Attacks

updated 3h ago

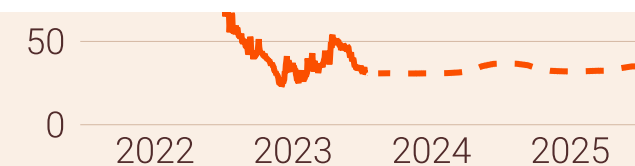
Biden Backs Far-Reaching Yemen Strikes Despite Fear of Wider War

updated 2h ago

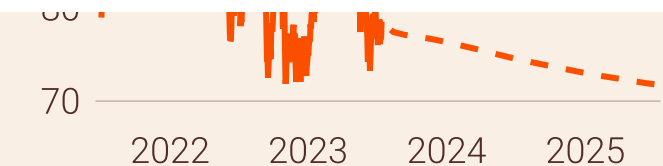
Who Are the Houthis Being Hit With US, UK Military Airstrikes?

Avoti: Swedbank un Macrobond

Avots: Intercontinental Exchange Inc. un Macrobond

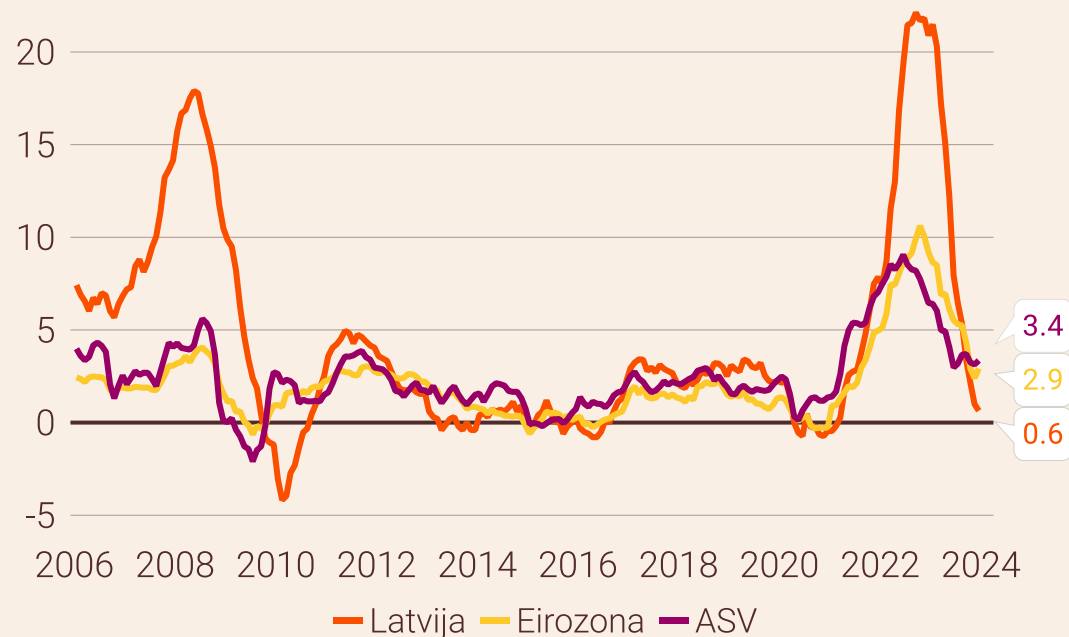

Avoti: Swedbank un Macrobond

Inflācija atkāpusies. Latvijā jau <1%, un saglabāsies zema

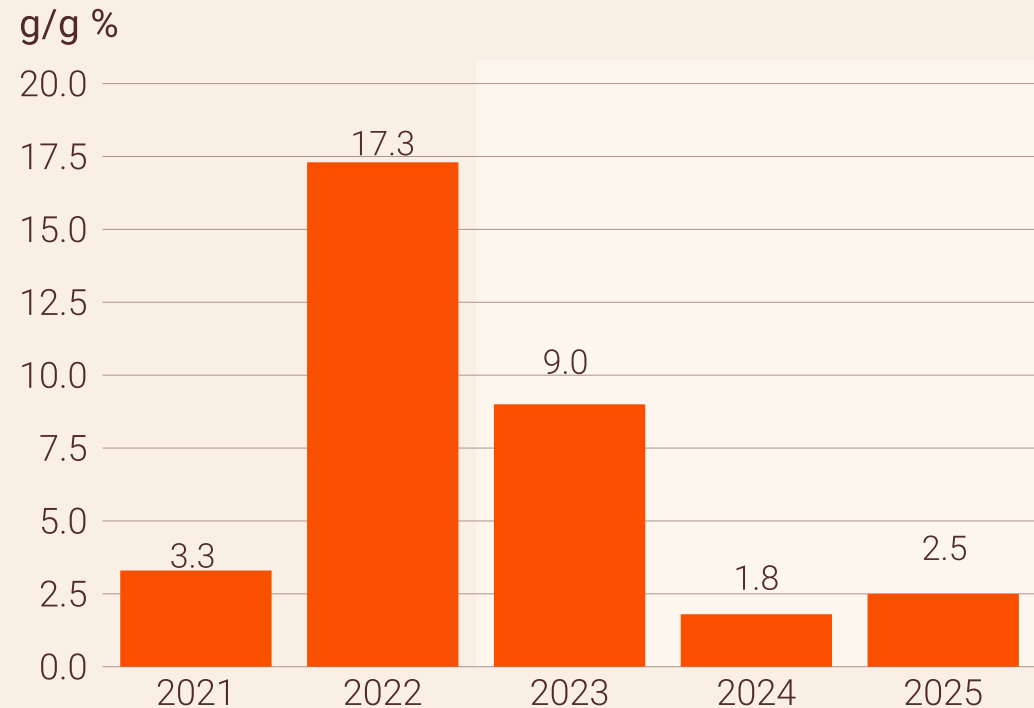
Atsevišķos mēnešos cenas pat samazināsies, taču plašu deflāciju 2024. gadā neprognozējam

Patēriņa cenu līmeņa izmaiņas g/g %

Avoti: CSP, Eurostat, SVF, Pasaules Banka, Swedbank un Macrobond

Inflācija un tās prognoze g/g %

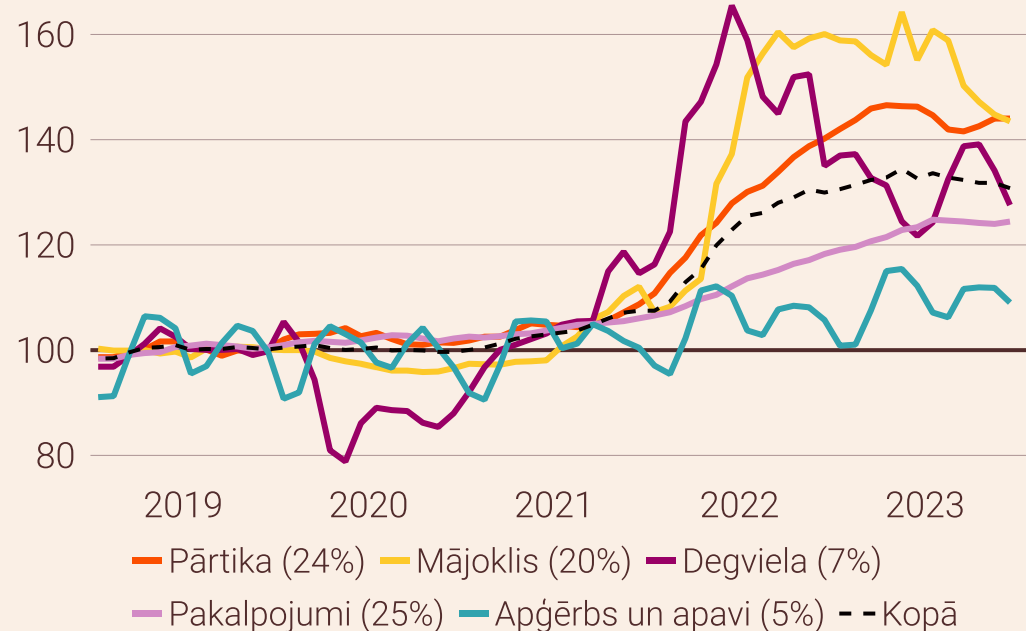
Avoti: CSP, Swedbank un Macrobond

Inflācija krīt, bet cenu līmenis augsts – bremzē patēriņu

Samazināšanās atsevišķās grupās vērojama, bet kopumā - neliela

Patēriņa cenu līmeņi

2019=100, iekavās - svāri patēriņa grozā

Avoti: CSP, Swedbank un Macrobond

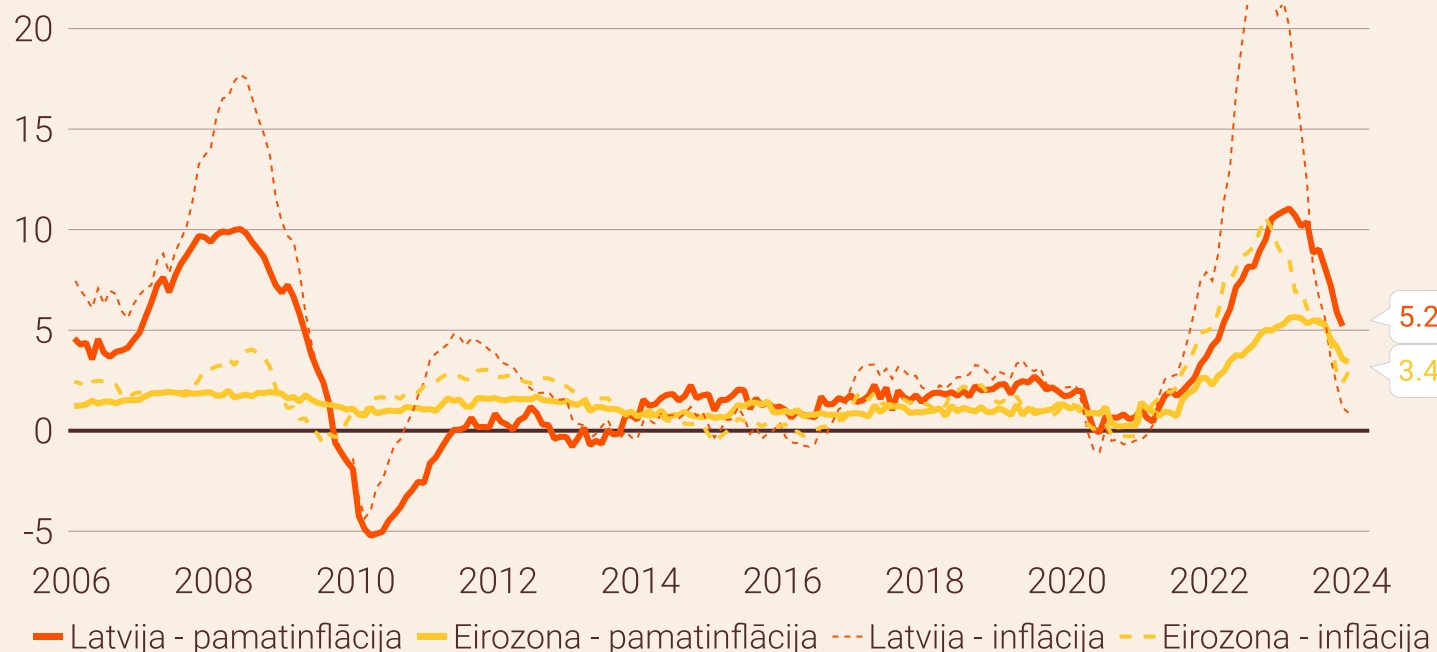
"I'VE DISCOVERED A GREAT WAY TO DIET...I JUST LOOK AT THE PRICE OF FOOD AND I LOSE MY APPETITE!"

Ja inflācija ir zem 2% - kāpēc likmes nekrīt jau tagad?

Jo Eiropas Centrālo banku uztrauc pamatinflācija – cenu spiediens, kas vairāk saistīts ar ekonomikas iekšējiem faktoriem

Pamatinflācijas un inflācijas izmaiņas

g/g %, SPCI inflācija un inflācija bez enerģijas un pārtikas

Inflācijas virziens pareizs, bet vēl svinēt nevar.

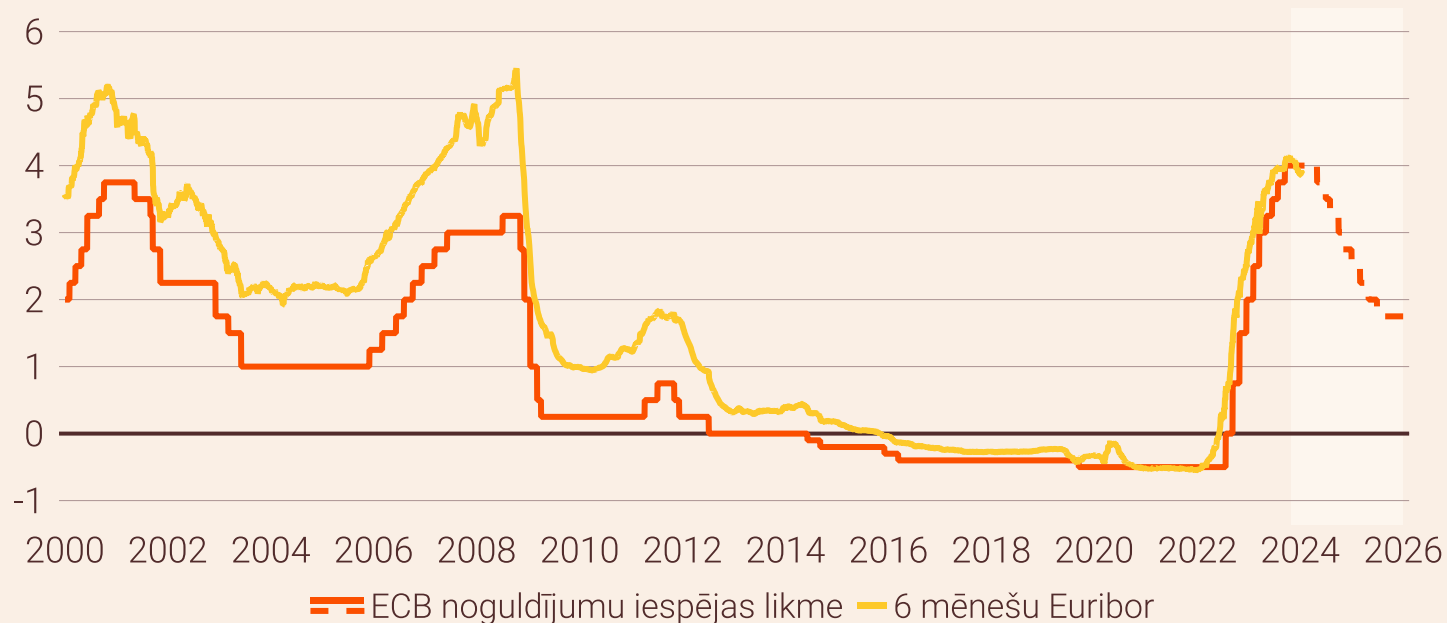
Avoti: Eurostat, Swedbank un Macrobond

% likmes sāks sarukt aprīlī

Tad arī pamatinflācija būs zemāka, un ekonomika jau kādu laiku būs vārga.

ECB noguldījumu iespējas likme un Euribor

%, fakts un Swedbank prognoze

Progonozes rāda CB noteikto % likmju apmēru datumos, kad pieņemts lēmums, nevis, kad lēmums stājas spēkā.
Avoti: Eiropas Centrālā banka, Swedbank un Macrobond

Likmes vairs
nebūs
negatīvas

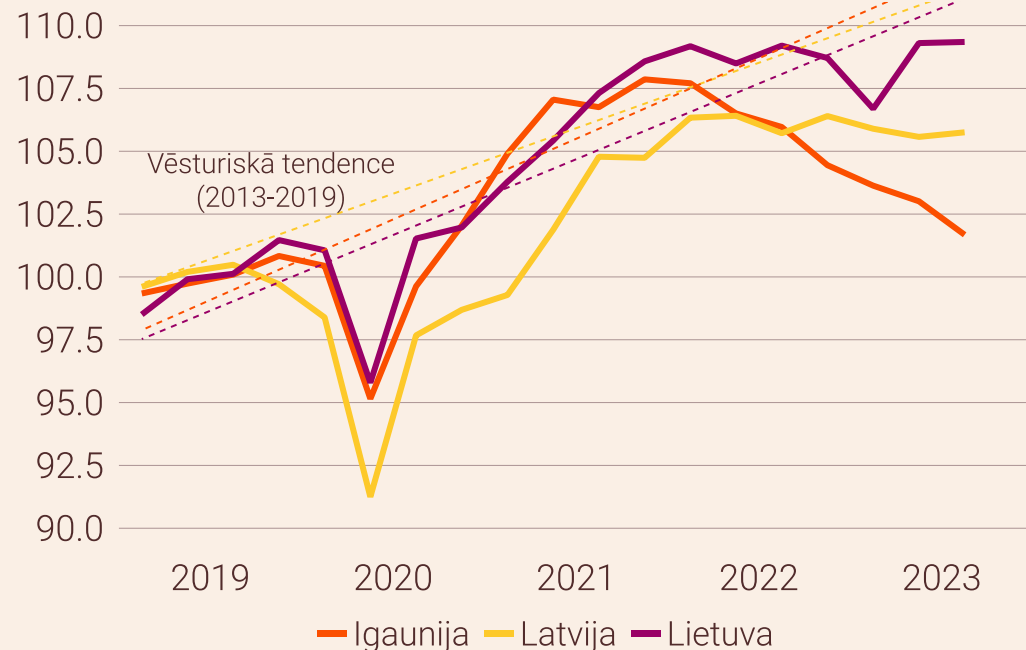
Fokuss mainās:
pārāk augsta inflācija
→
pārāk vāja ekonomika

Baltijā stagnācija / recesija

Mūsu tirdzniecības partneriem neiet viegli

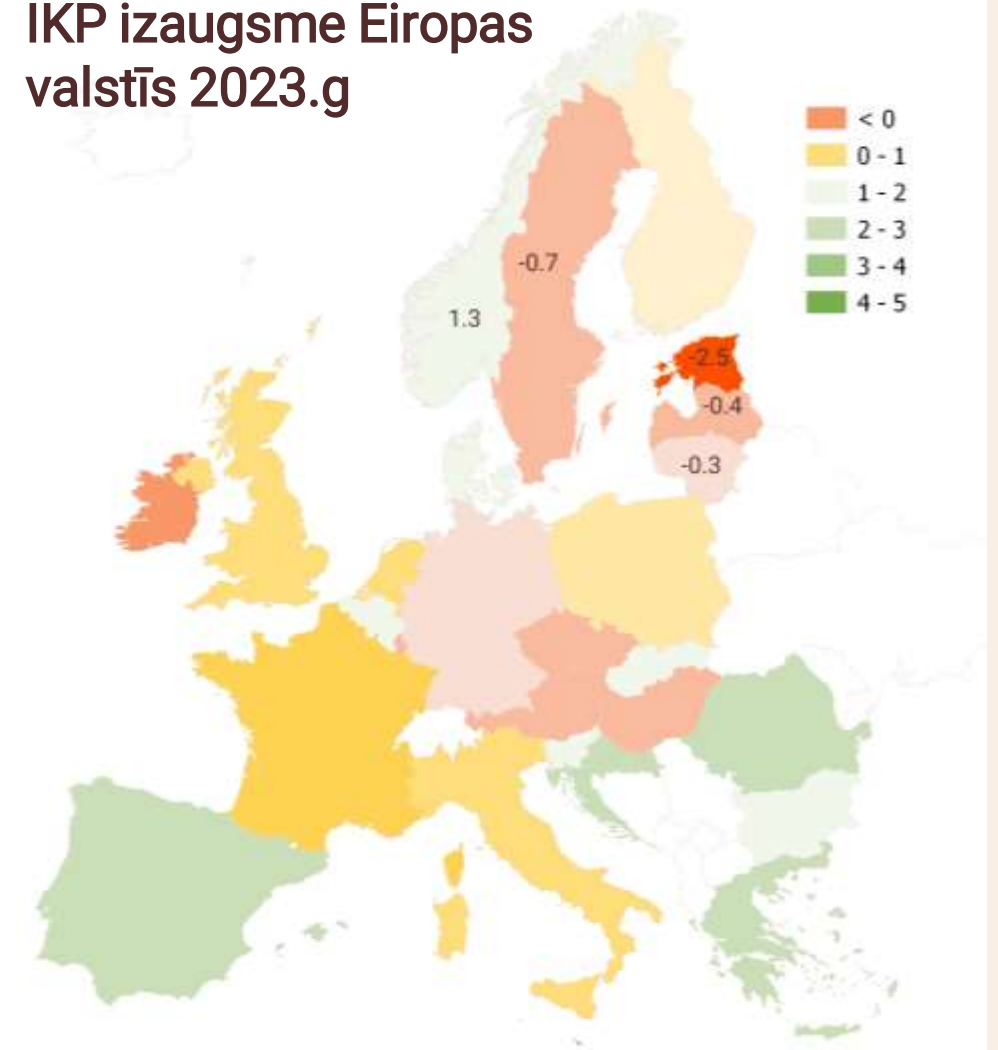
Iekšzemes kopprodukts

Salīdz. cenās, indekss (2019=100), sez. un kalend. izlīdz.

Avoti: Swedbank un Macrobond

IKP izaugsme Eiropas valstīs 2023.g

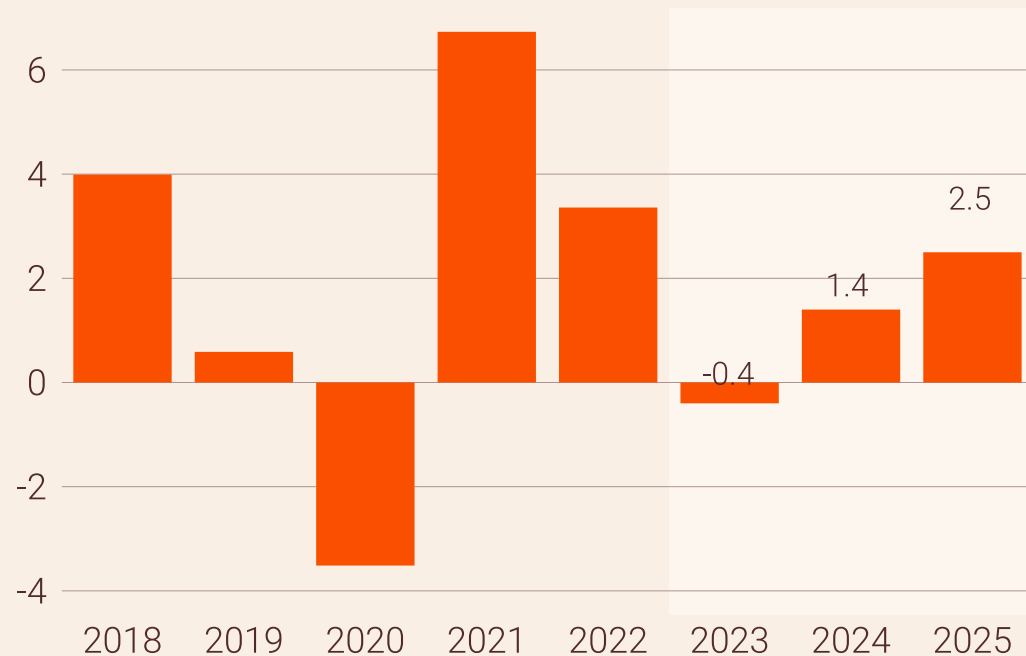
Avoti: Swedbank un Eiropas Komisijas novembra prognozes

Latvijas ekonomika lēna turpmākajos gados

Riski ir lejupvērsti - pasaule vēl nav izjutusi visu % likmju celšanas ietekmi, ģeopolitiskie riski augsti

Iekšzemes kopprodukts

Salīdzināmajās cenās, g/g %

Avoti: Swedbank un Macrobond

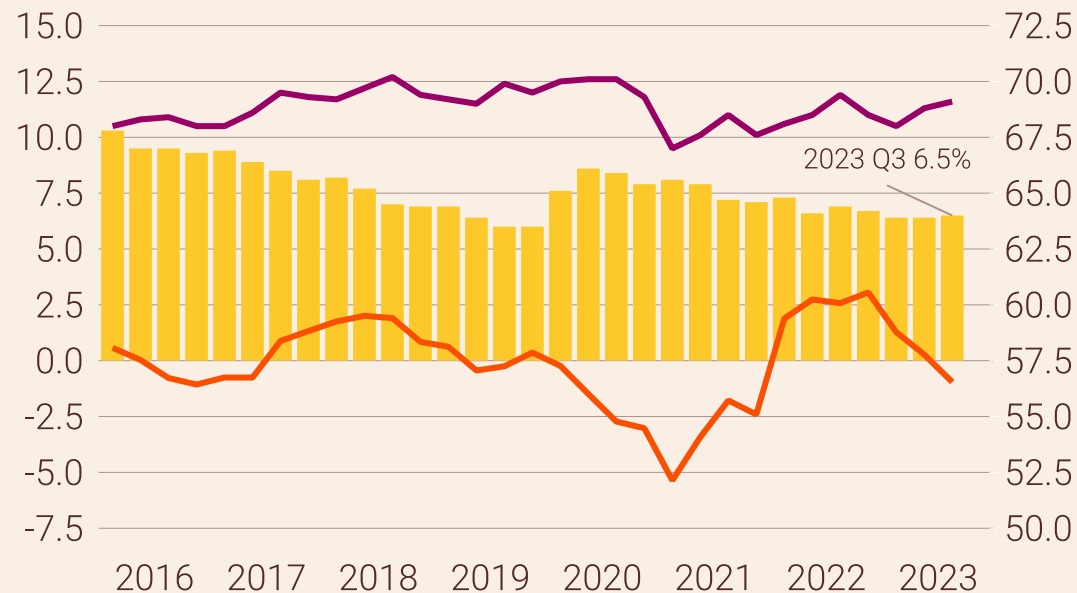

Darba tirgus turas labi, bet vājuma pazīmes parādās

Bezdarbs sācis lēnām kāpt (sezonalitāte?). Tas gan joprojām ir (ļoti) zems, un arī prognozēs bezdarbs pakāpsies vien līdz 7%.

Darba tirgus rādītāji

Darbaspēka apsekojums, 15-74, %

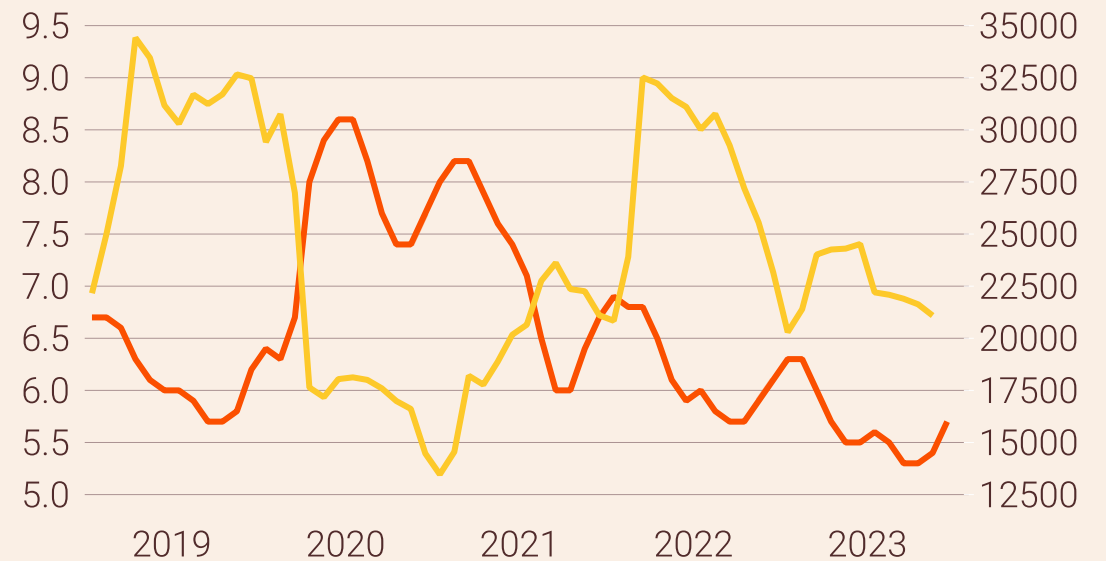

■ Bezdarba līmenis ■ Nodarbināto skaits, g/g ■ Aktivitātes līmenis, rhs

Avoti: CSP, Swedbank un Macrobond

Bezdarbs un vakances

NVA reģistrēts, % un skaits

— Reģistrētais bezdarbs, % — Brīvo vakanču skaits, perioda beigās, l.a.

Dati par reģistrēto bezdarbu līdz 13.11.2023.

Avoti: NVA, Swedbank un Macrobond

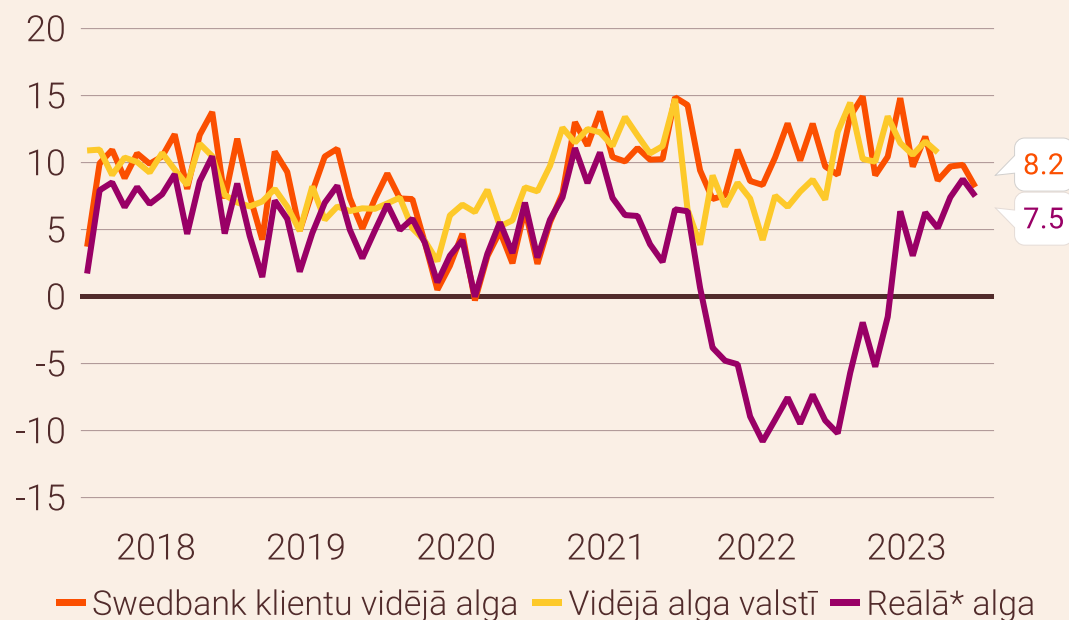
Patēriņš vājš, bet pirktspēja sākusi atgūties

Reālā alga, kas pērn saruka, jau atkal aug, bet darbaņēmējs atgūs kādreizējo pirktspējas līmeni vien 2024.g otrajā pusē

Algas 2024.g:
+8%

Neto algas izaugsme

g/g %

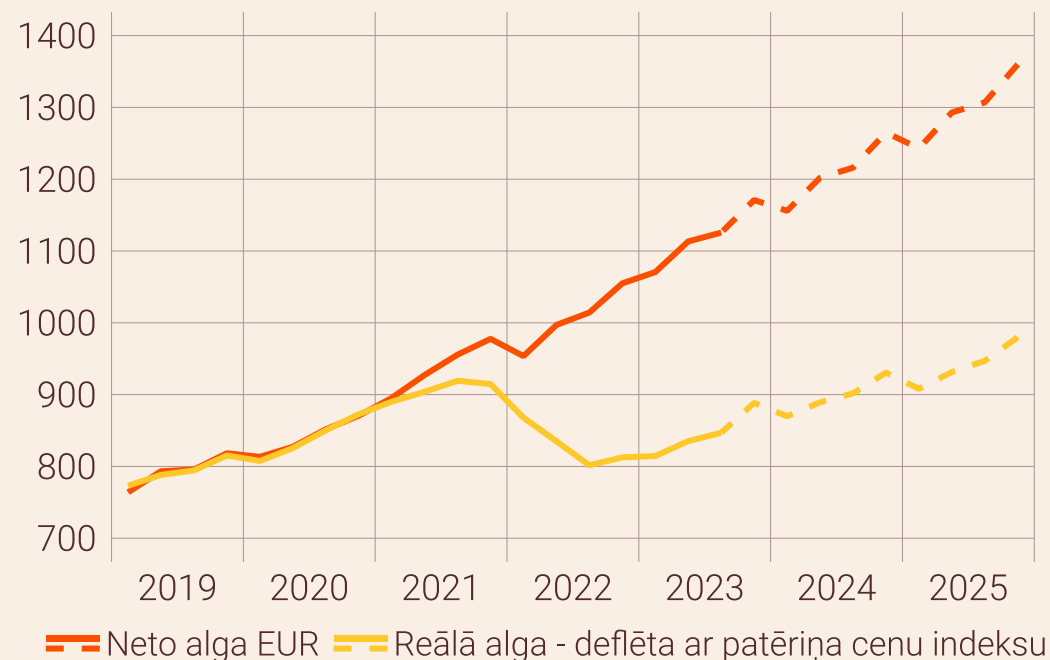

* Korigēta ar inflāciju

Avoti: Swedbank un Macrobond

Vidējā neto alga Latvijā

Alga EUR un koriģēta, pieņemot 2019.g. cenas

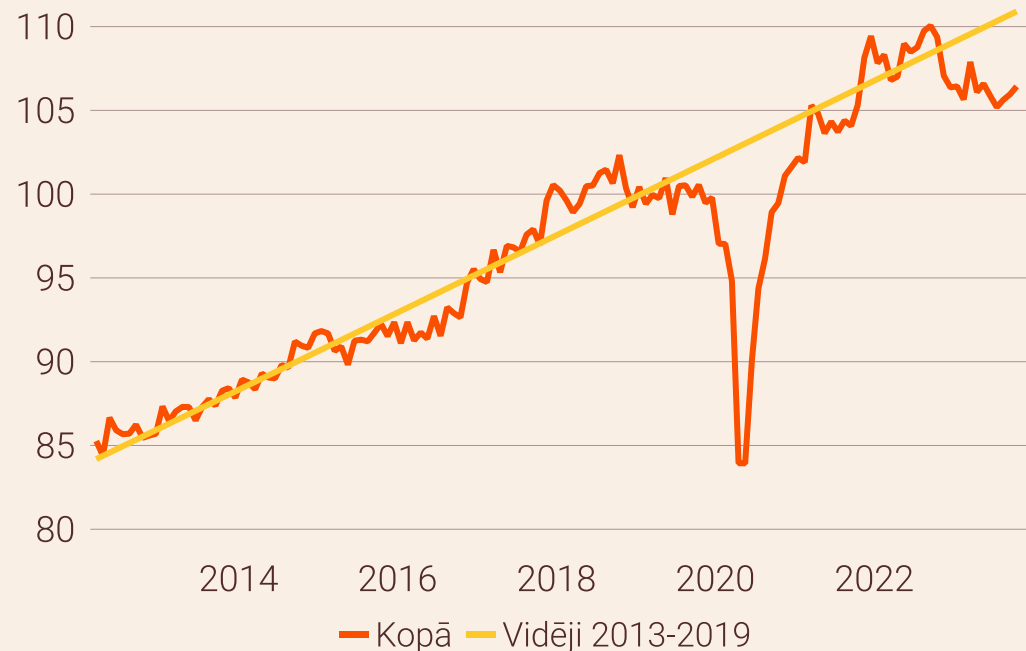
Avoti: CSP, Swedbank un Macrobond

Pasaules tirdzniecība un mūsu eksports - vārgi

Covid bumam seko kritums. 2023.g saruka gan eksporta cenas, gan eksportētie apjomi.

Pasaules preču tirdzniecība

Indekss (2019=100)

Avoti: Swedbank un Macrobond

Latvija: preču eksports

g/g %, faktiskajās un salīdzināmajās cenās

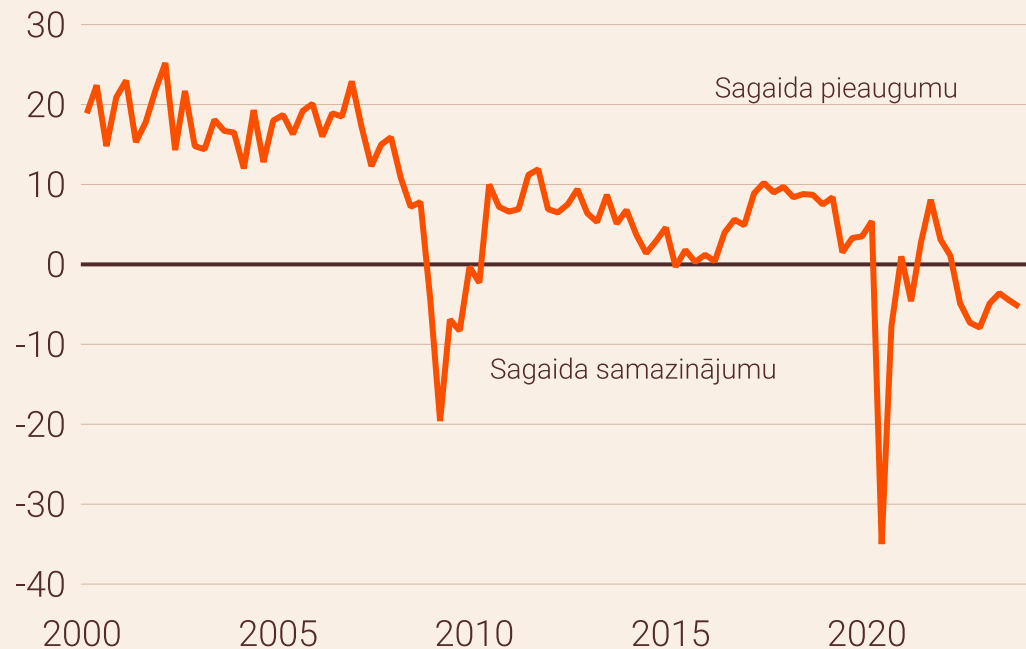
Avoti: CSP, Swedbank un Macrobond

Eksports: nākotne nerādās ļoti optimistiska

Ārējos tirgos attīstība vārga – jūtam % likmju celšanas ietekmi eksportā

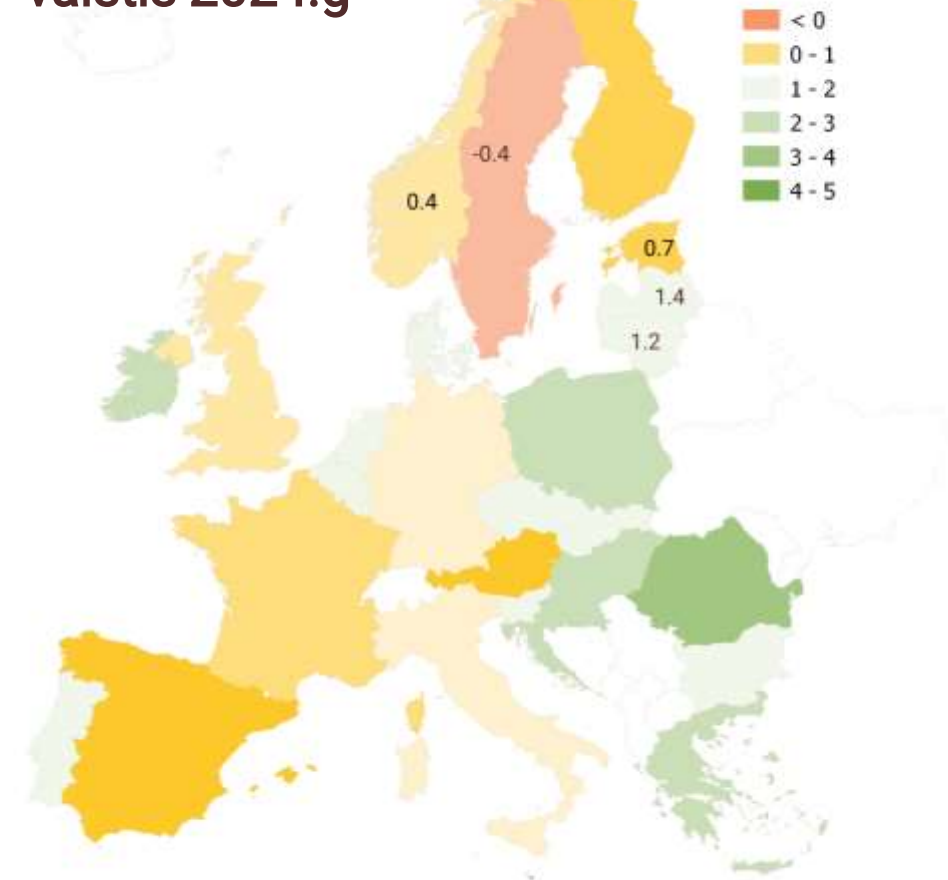
Eksporta pasūtījumi apstrādes rūpniecībā

Tuvākajos trīs mēnešos, aptauju dati, %

Avoti: DG ECFIN, Swedbank un Macrobond

IKP izaugsme Eiropas valstīs 2024.g

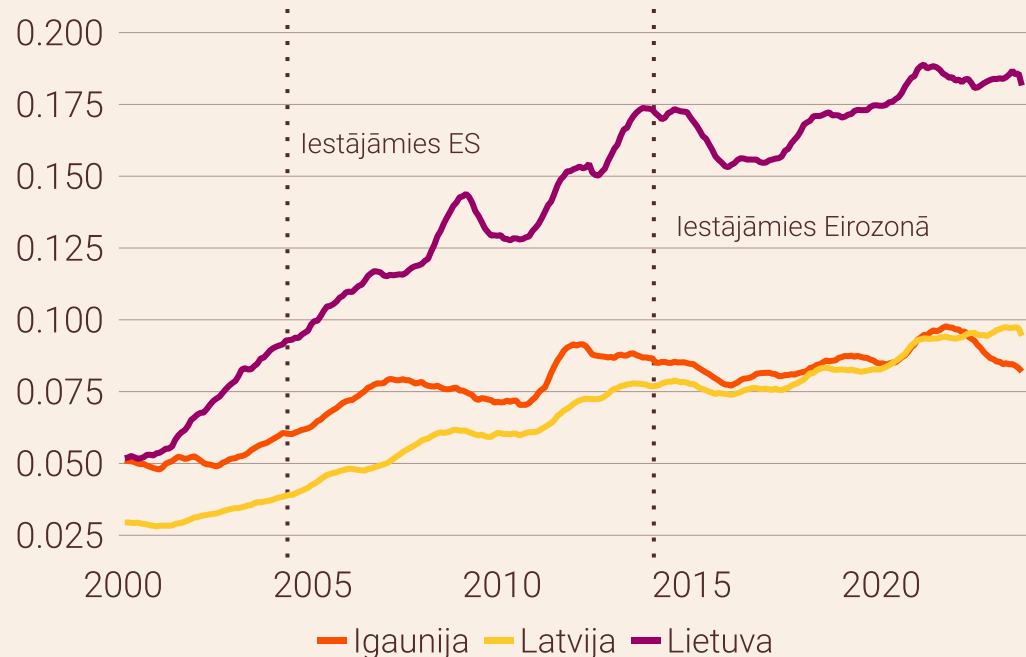
Avoti: Swedbank un Eiropas Komisijas novembra prognozes

Konkurētspējas vājināšanos pagaidām neredz, bet riski ir

Latvijas tirgus daļas pasaules importā noturīgas, bet darbaspēka produktivitātes un algu kāpuma plaisa rada bažas.

Preču eksporta tirgus daļas

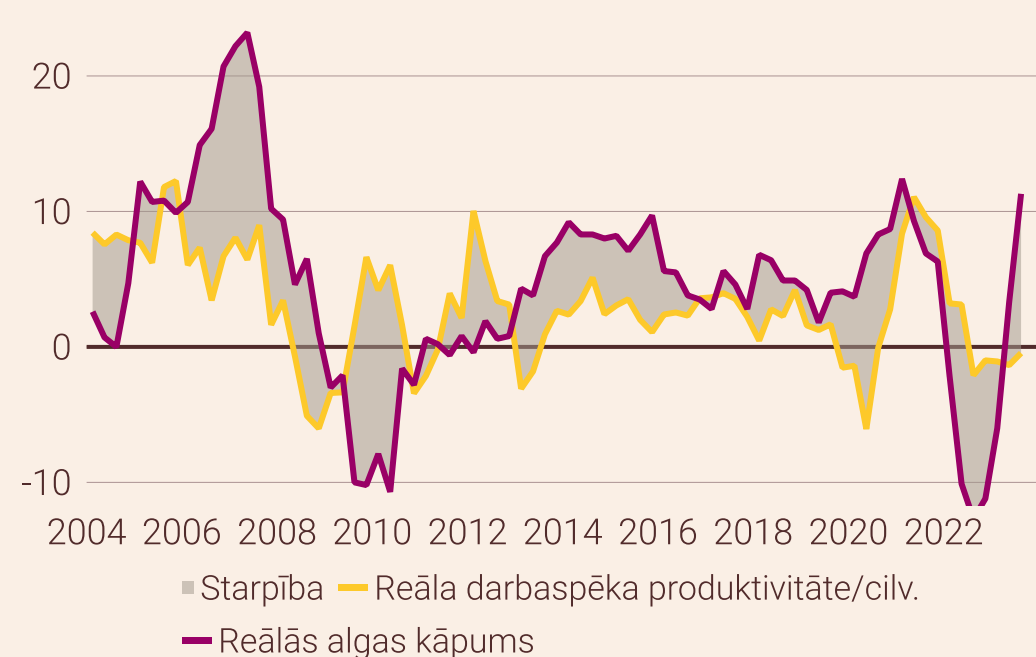
Pasaules importā, %, 1g. slīd. vid.

Avoti: SVF, CSP, Swedbank un Macrobond

Reālā darbaspēka produktivitāte un alga

g/g, %

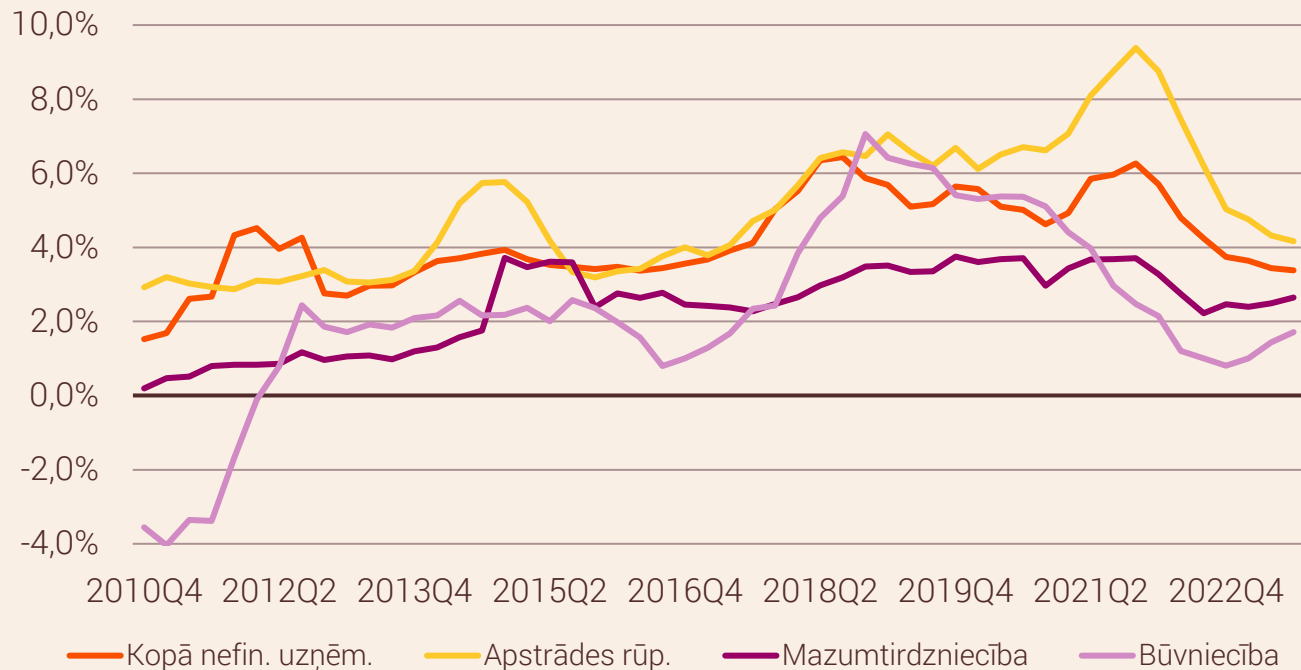
Avoti: CSP, Eurostat, Swedbank un Macrobond

Kā jūtas uzņēmumi?

Pieprasījums zems, cenas celt grūti, algas strauji aug – sliktas ziņas uzņēmumu peļnītspējai, bet ir bijis arī sliktāk

Rentabilitāte

Peļņa/zaud. pēc nodokļiem pret neto apgrozījumu, 4-cet. slīd.vid.

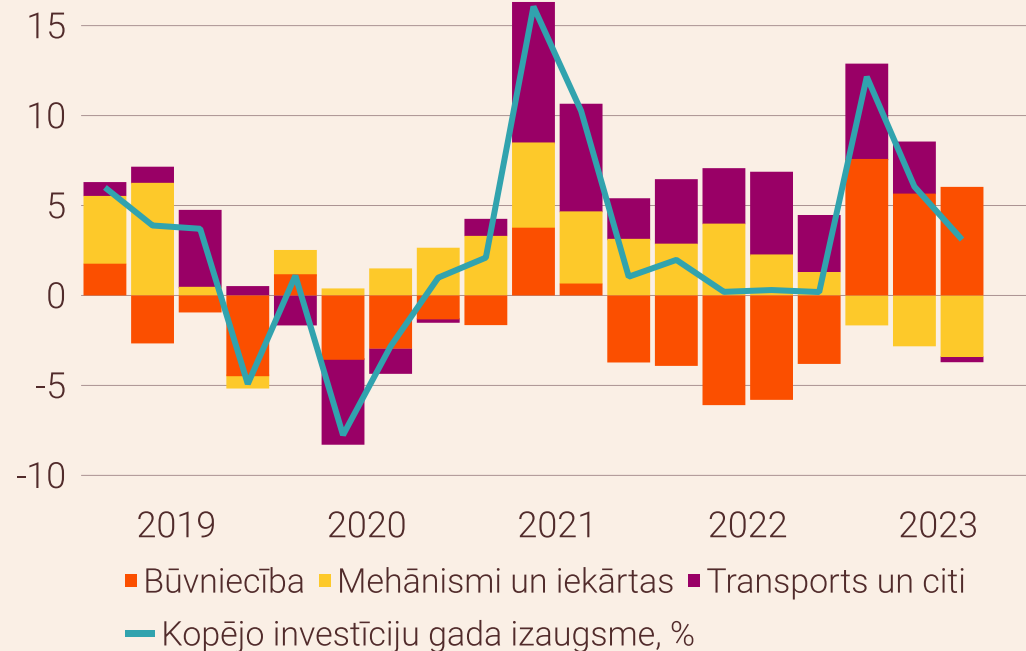
Avoti: OSP un Swedbank

Investīciju aktivitāti redzam drīzāk publiskā sektora pusē

To veicina ES fondi.

Investīciju gada izaugsme un komponentes

Salīdzināmajās cenās, pp

Avoti: CSP, Swedbank un Macrobond

Avoti: karikatura.lv

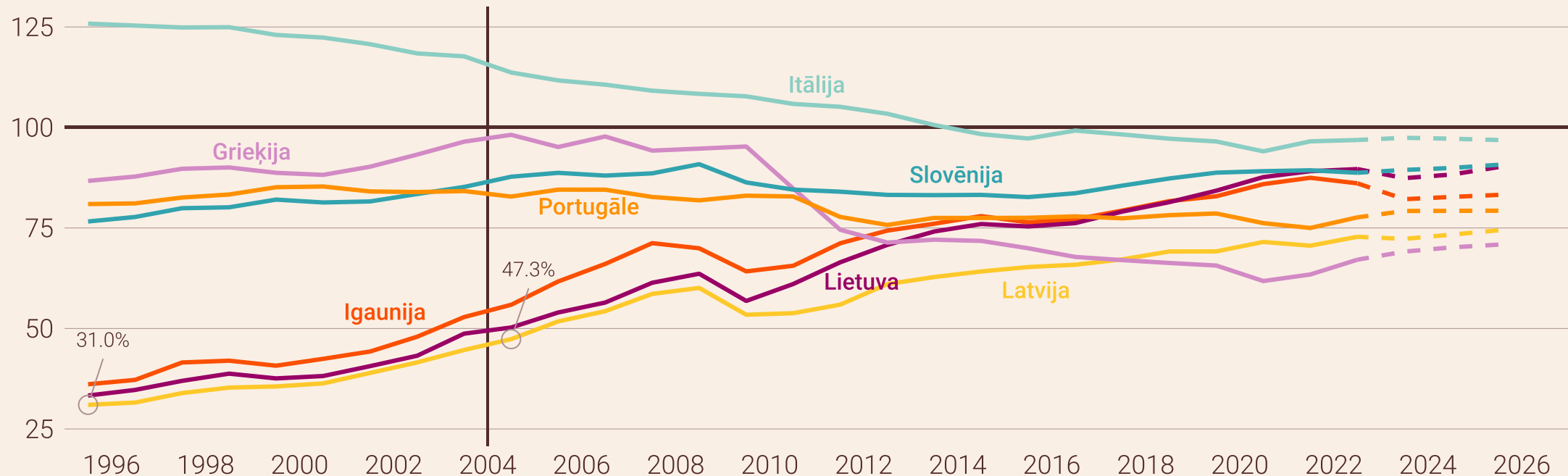
Regioni

30 konverģences gadi – nav tik slikti

Straujāka un pat tālāka konverģence nav garantēta

IKP uz iedzīvotāju

Indekss, EU27=100, PPS, DG ECFIN prognoze

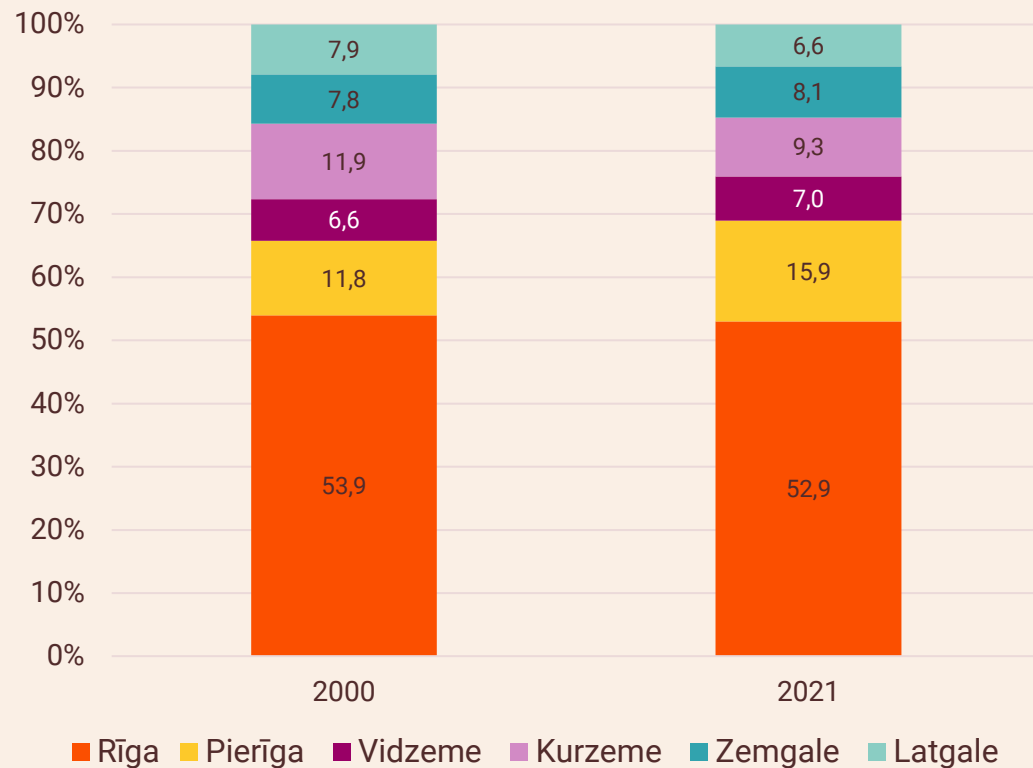

Avoti: DG ECFIN, Swedbank un Macrobond

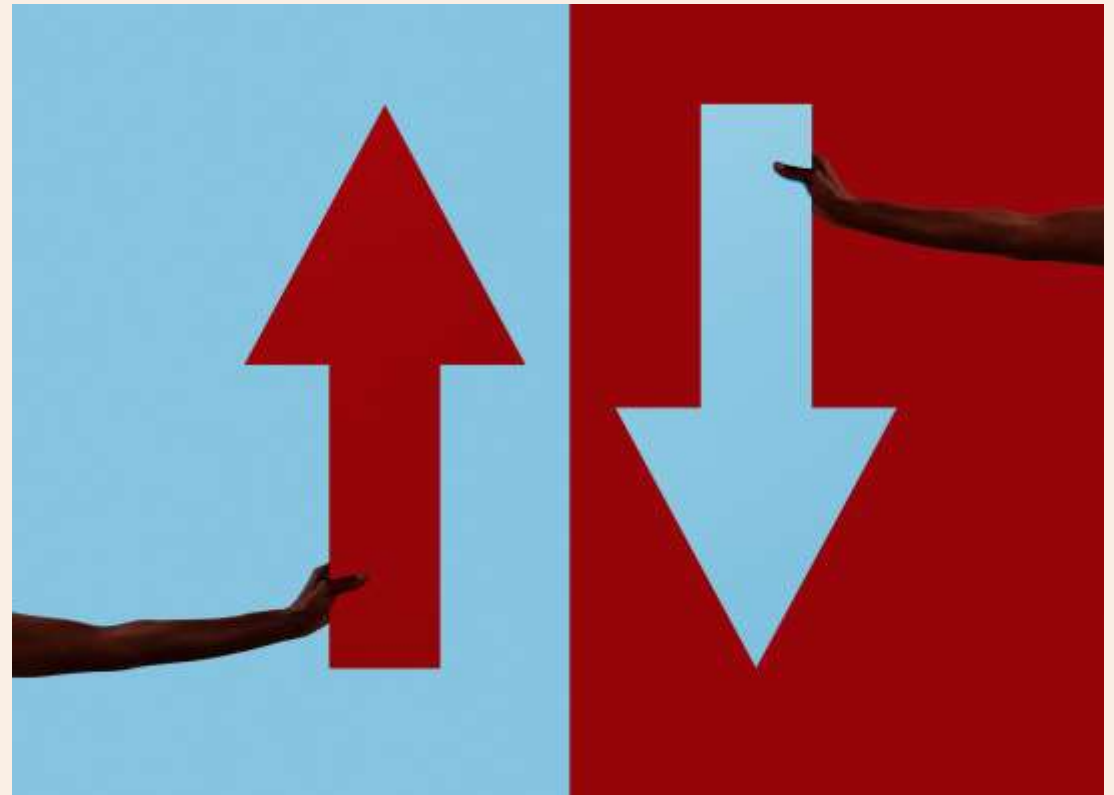
Rīga nodrošina vairāk nekā pusi no Latvijas IKP

20 gadu laikā augusi Pierīgas, nedaudz arī Vidzemes un Zemgales loma ekonomikā, sarucis Kurzemes un Latgales īpatsvars.

Ekonomikas struktūra reģionu dalījumā

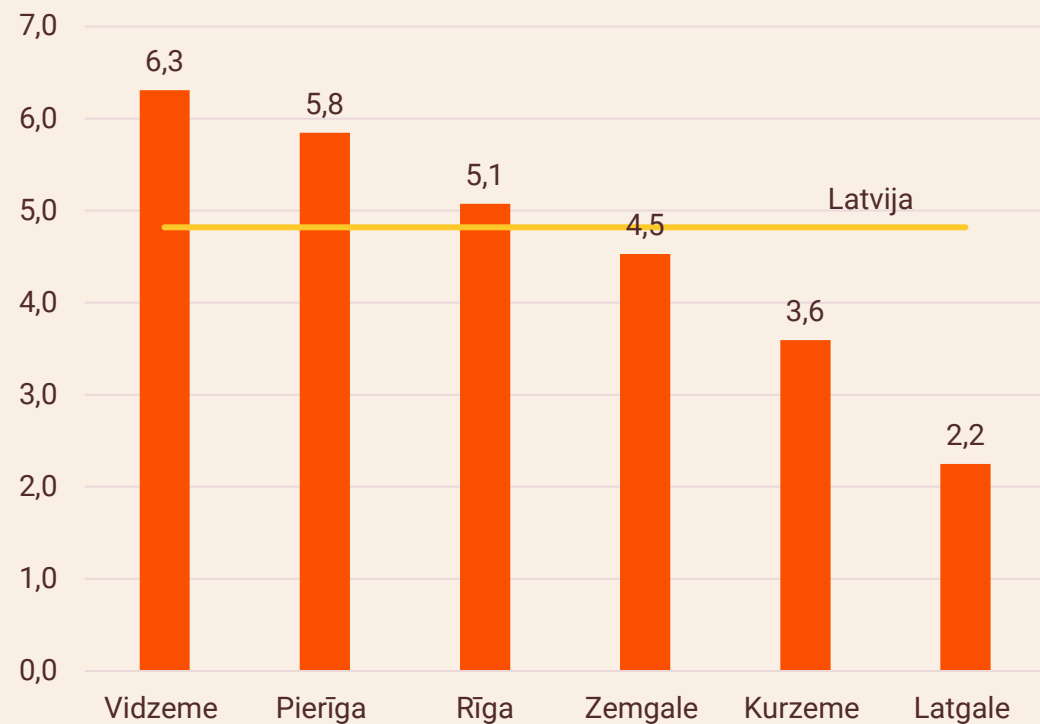

Avoti: CSP un Swedbank

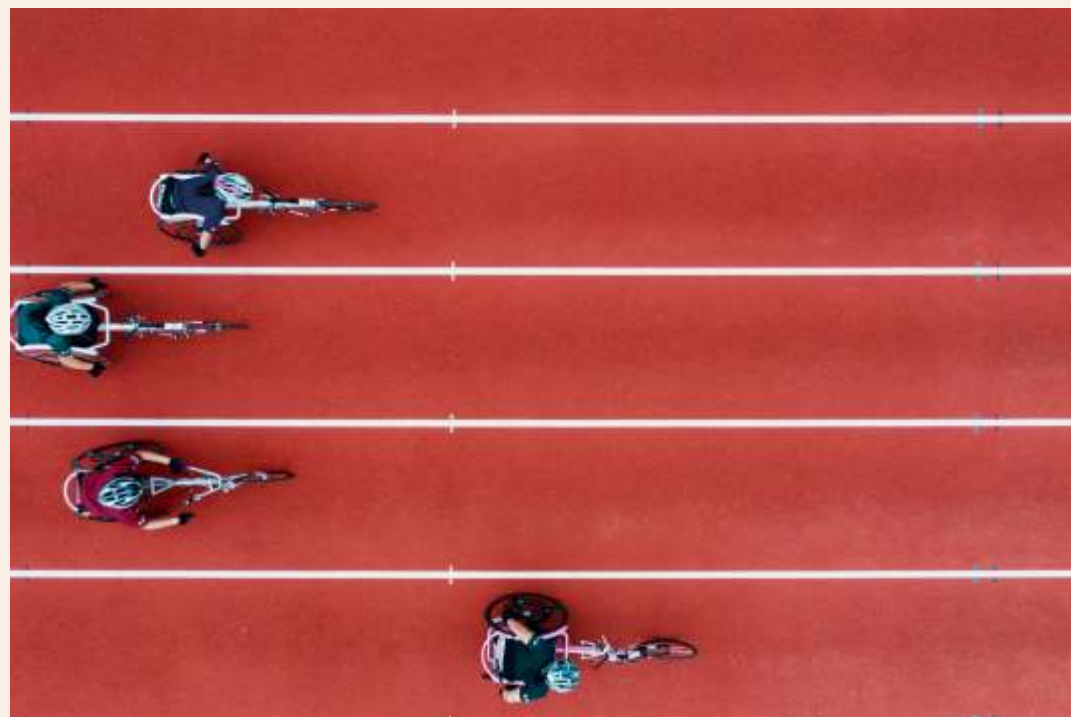

Pēdejās desmitgades laikā straujāk aug Vidzeme

IKP izaugsme vidēji 2013-2021.g.
nomināli, %

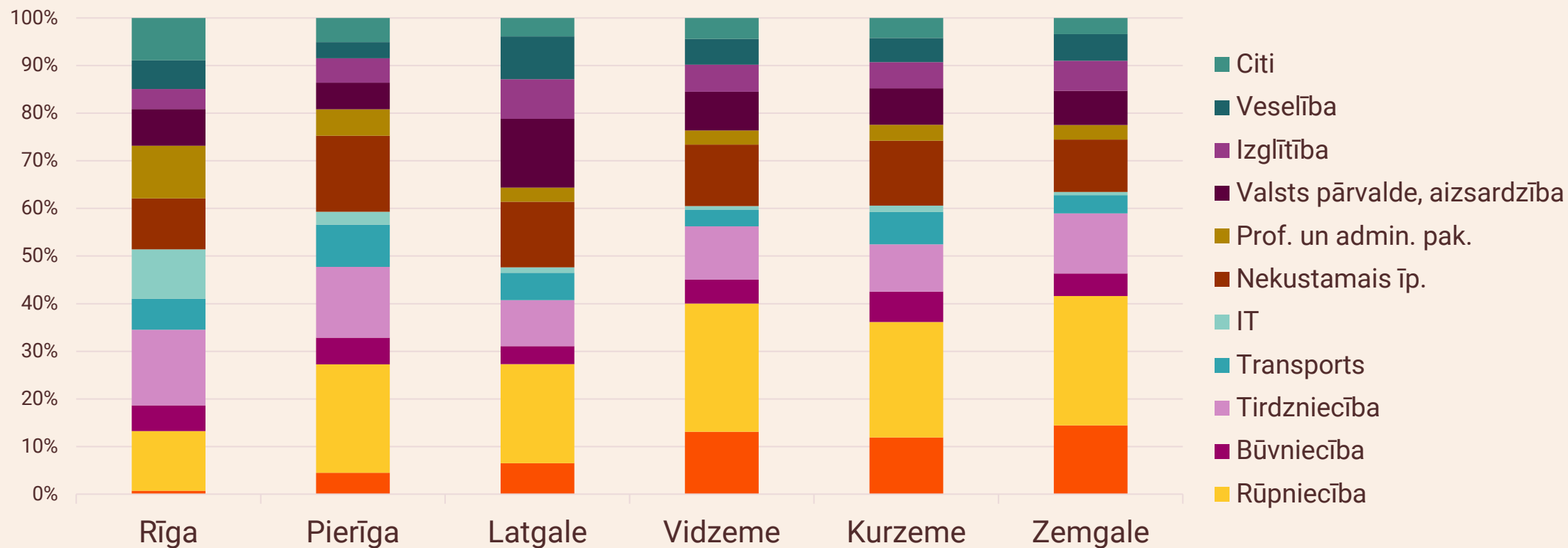

Avoti: CSP un Swedbank

Reģionos lielāka loma ražojošajām nozarēm

Pievienotās vērtības sadalījums pa nozarēm, %, 2021.g

Avoti: CSP un Swedbank

LV reģionālās ekonomiskās atšķirības 3. augstākās OECD

Atšķirību pastāvēšana ir normāla, bet pārāk lielas atšķirības var kaitēt izaugsmei un politiskajai stabilitātei.

Reģionālās atšķirības, IKP/iedzīvotāju

20% turīgāko reģionu pret 20% mazāk turīgo reģionu

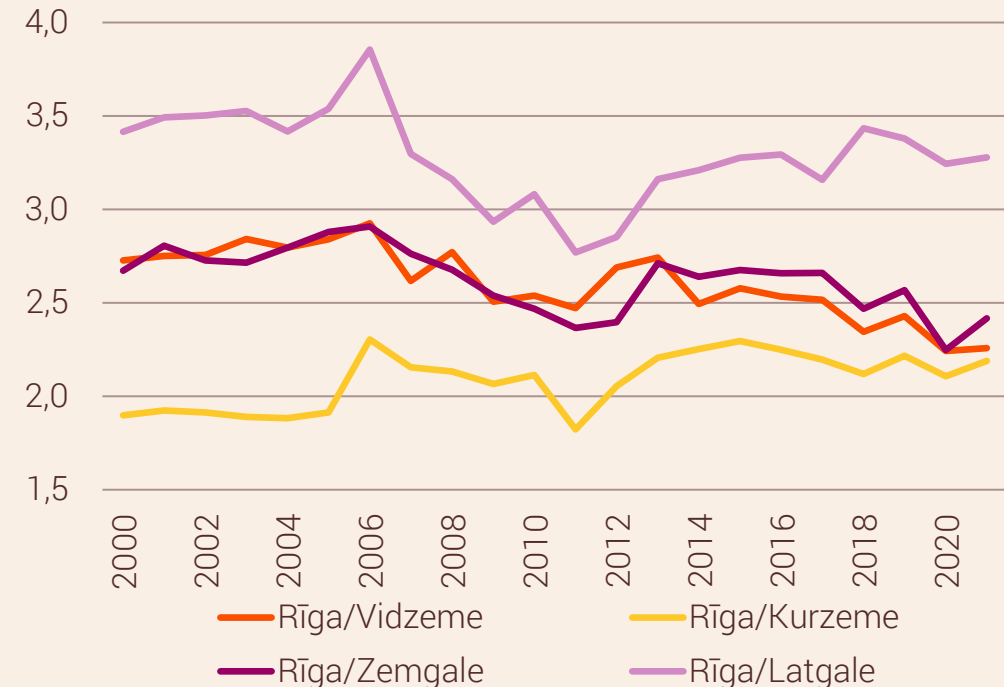
Avots: OECD

© Swedbank

Information Class
Public

Reģionālās ekonomiskās atšķirības

IKP uz iedz. Rīgā pret IKP uz iedz. reģionos

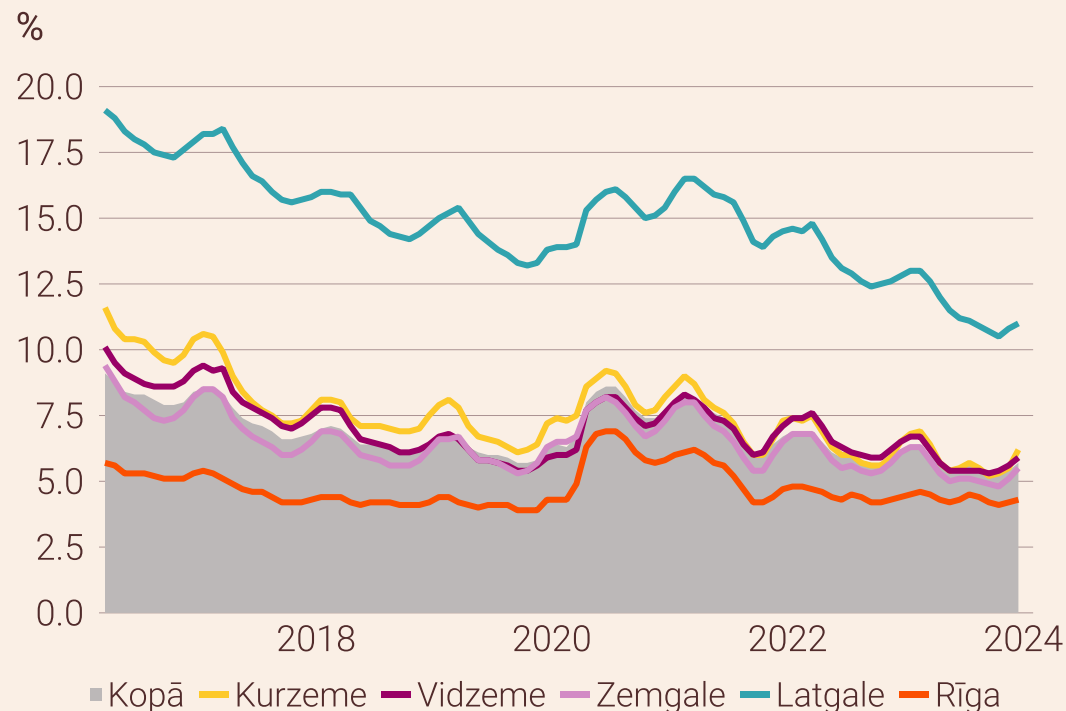

Avoti: CSP un Swedbank

Reģionālās atšķirības bezdarbā mazinājušās

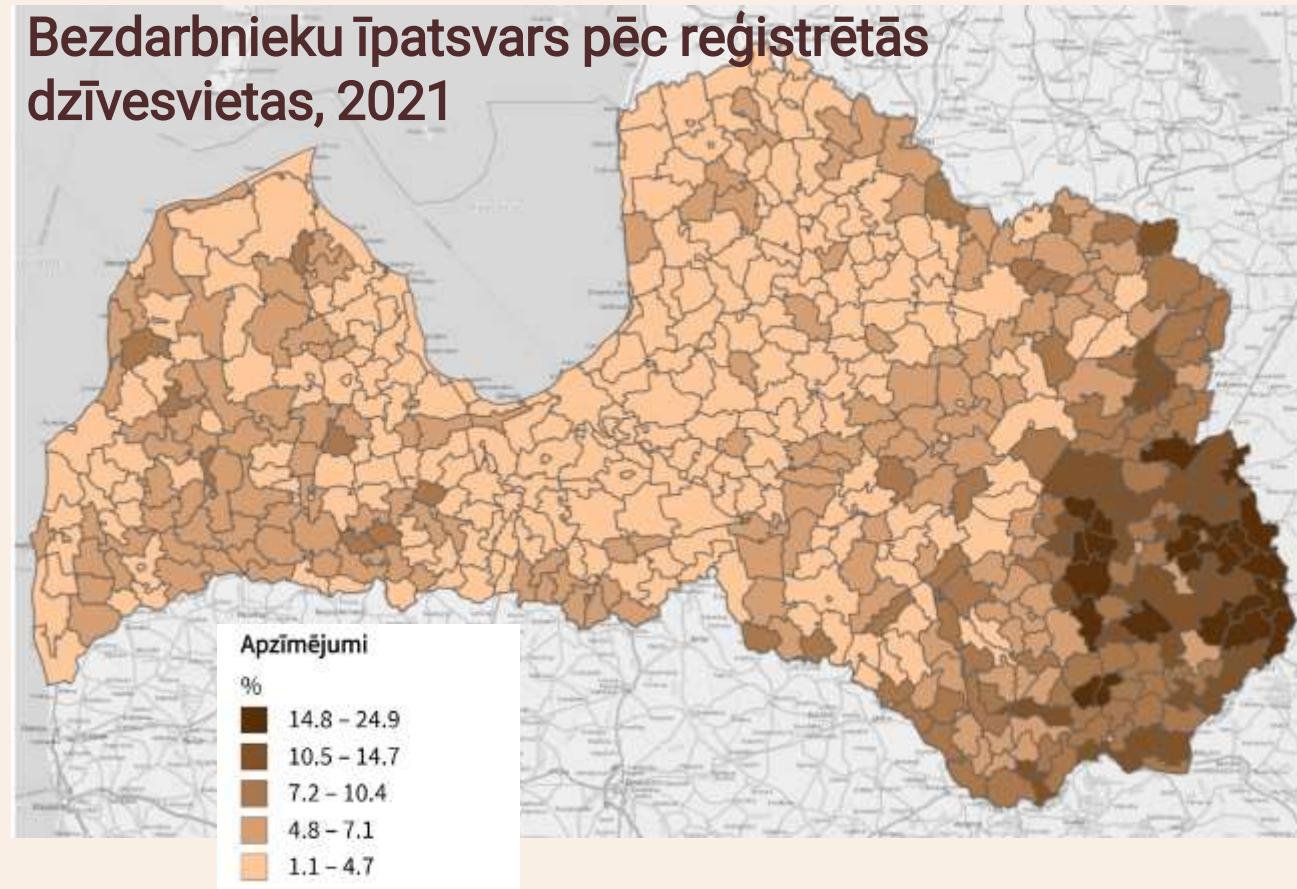
Bet atšķirības joprojām būtiskas, īpaši Latgalē

Reģistrētā bezdarba līmenis reģionos

Avoti: NVA, Swedbank un Macrobond

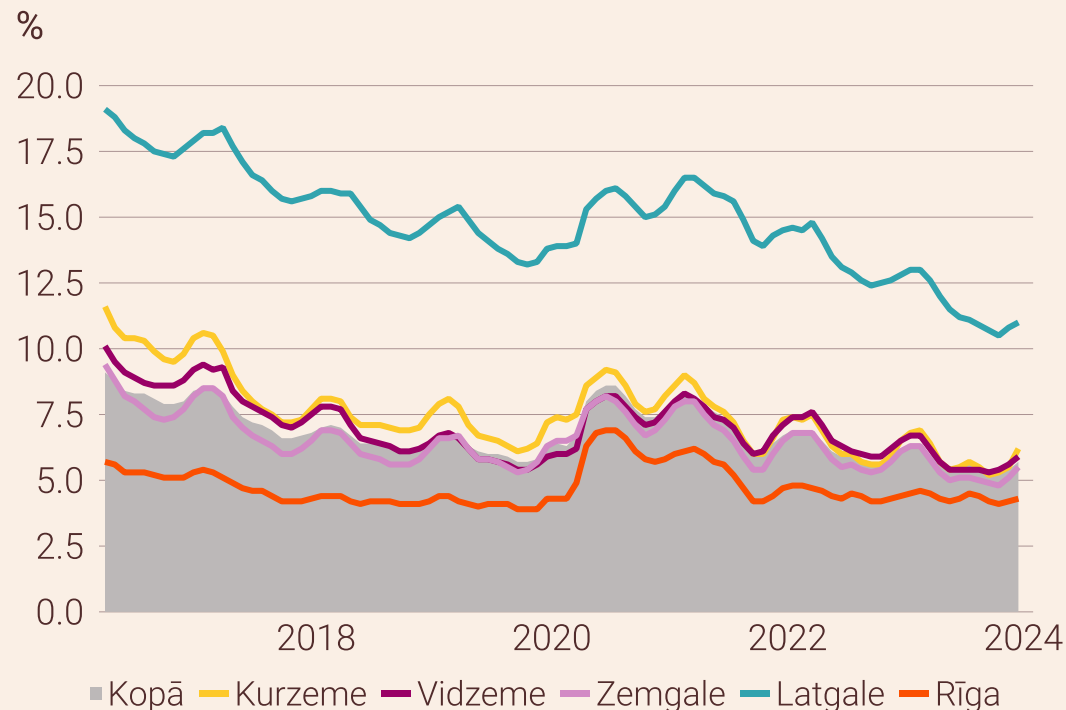
Bezdarbnieku īpatsvars pēc reģistrētās dzīvesvietas, 2021

Reģionālās atšķirības bezdarbā mazinājušās

Bet atšķirības joprojām būtiskas, īpaši Latgalē

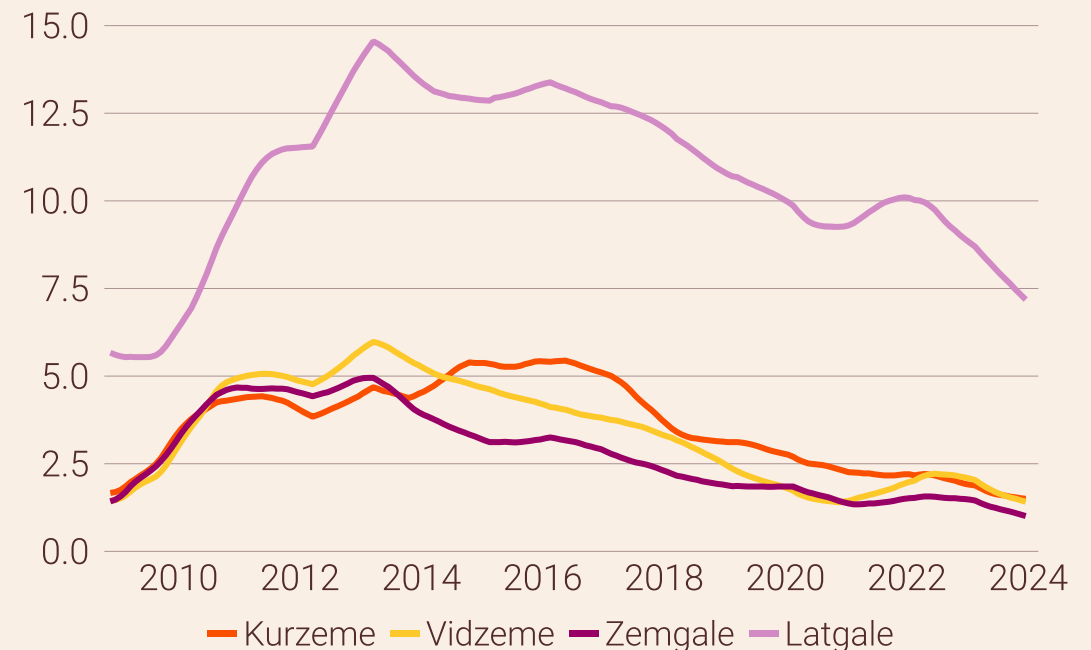
Reģistrētā bezdarba līmenis reģionos

Avoti: NVA, Swedbank un Macrobond

Reģionālās atšķirības bezdarbā

pp, bezdarba līmenis reģionos - Rīgā, 12m slīd.vid.

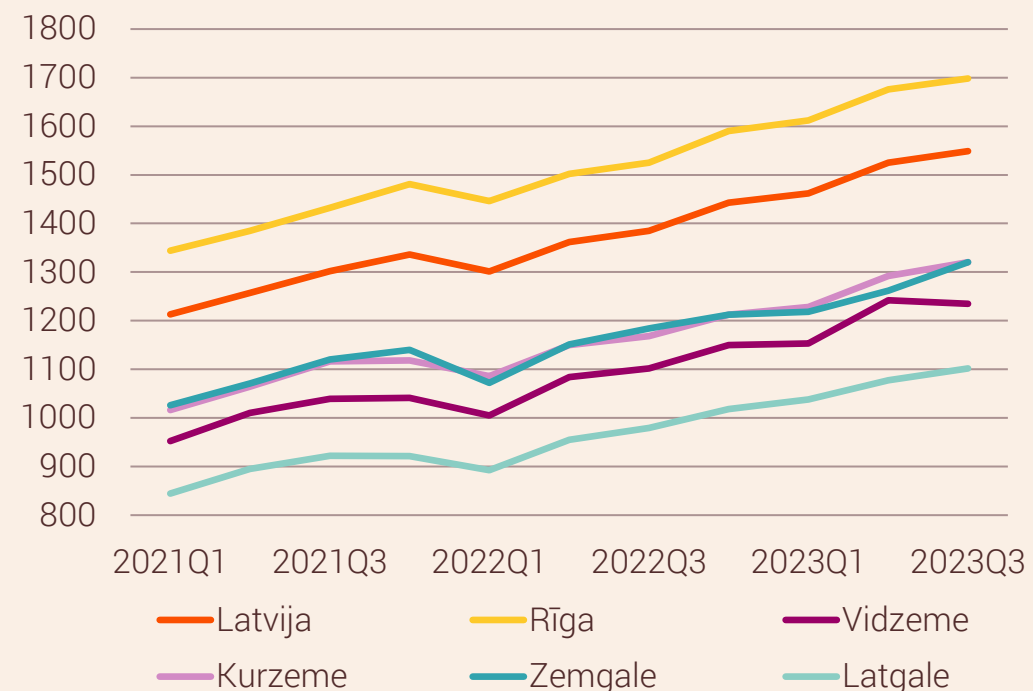
Sources: Swedbank Research & Macrobond

Algas aug līdzīgi strauji visā Latvijā

Tomēr līmeņu atšķirības ir ļoti būtiskas

Mēneša vidējā bruto samaksa

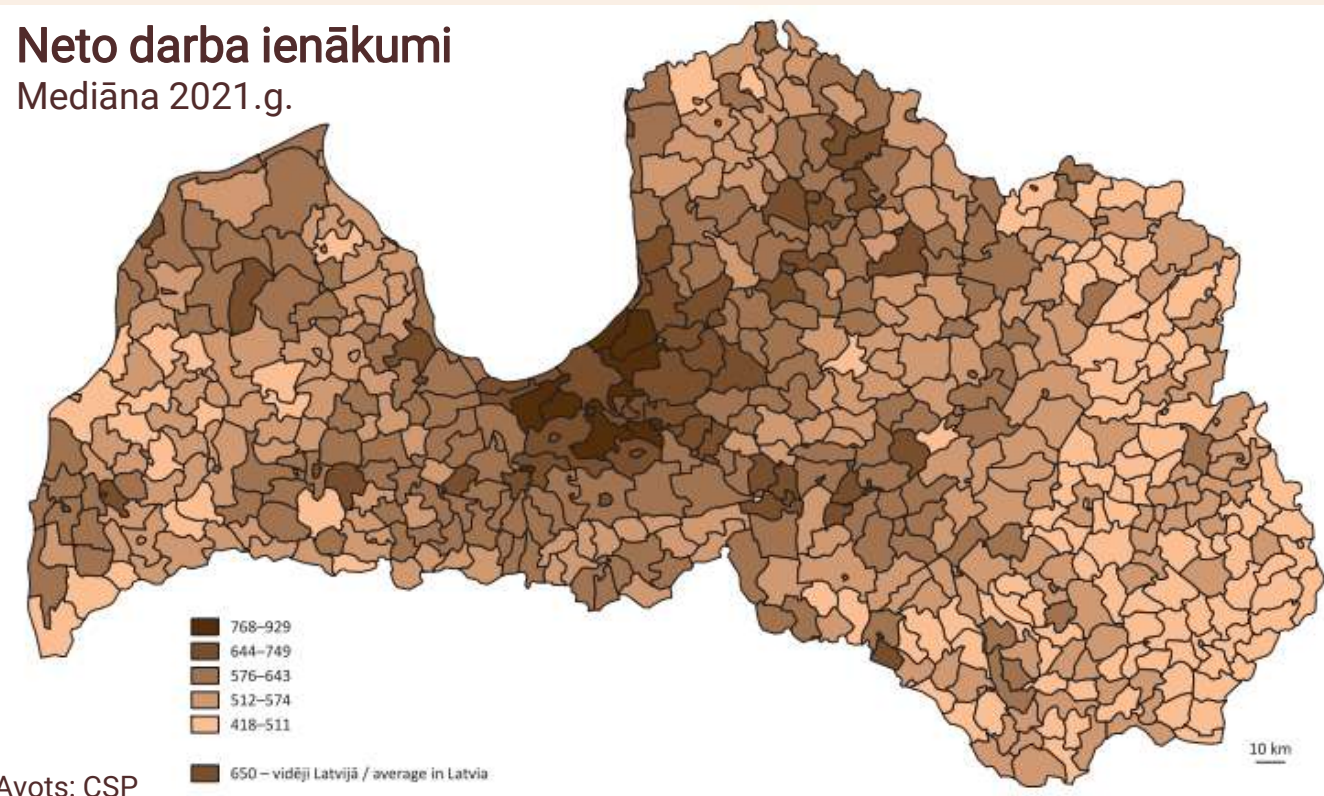
EUR

Avoti: OSP un Swedbank

Neto darba ienākumi

Mediāna 2021.g.

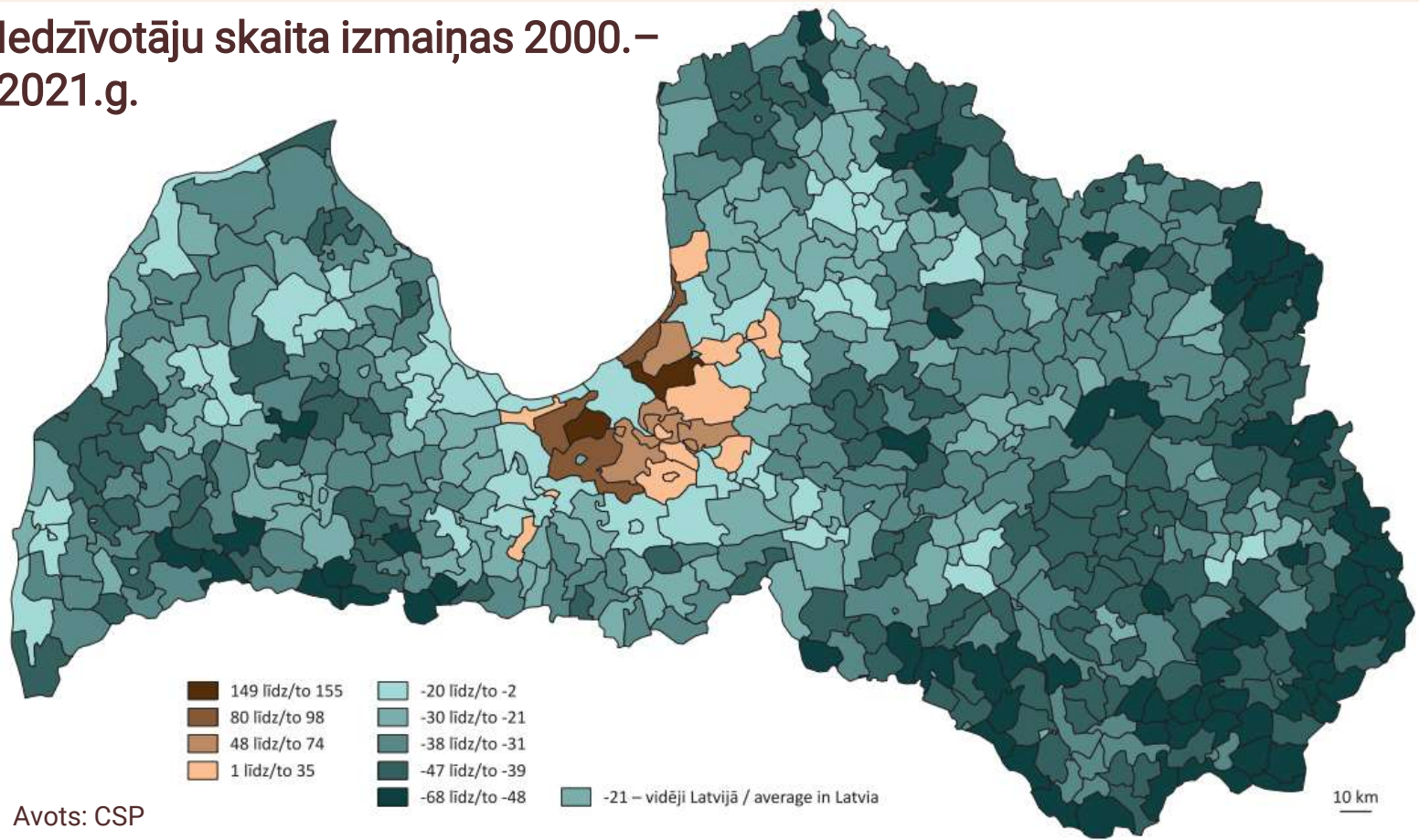

Avots: CSP

Demogrāfiskie izaicinājumi

Rada spriedzi darba tirgū un ierobežo ekonomikas potenciālu. Reģionos, īpaši Latgalē, izaicinājumi lielāki

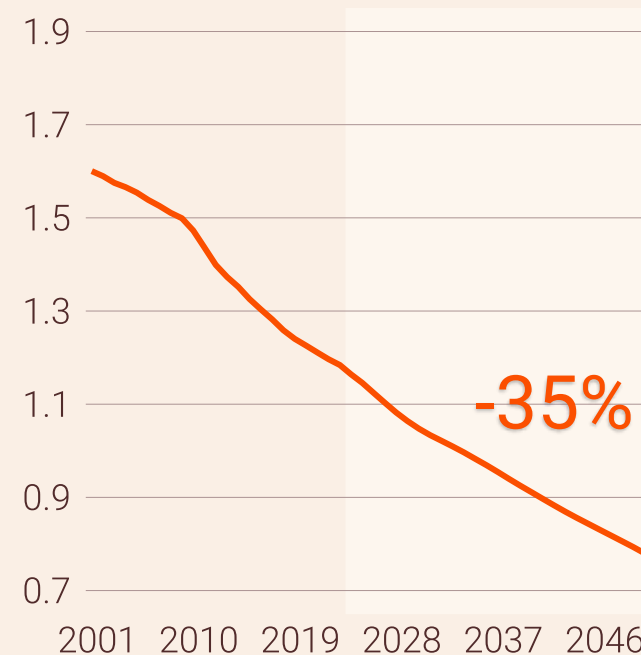
Iedzīvotāju skaita izmaiņas 2000.–2021.g.

Avots: CSP

Iedzīvotāju skaits

Mil., 15-64 g., fakts un EK prognoze

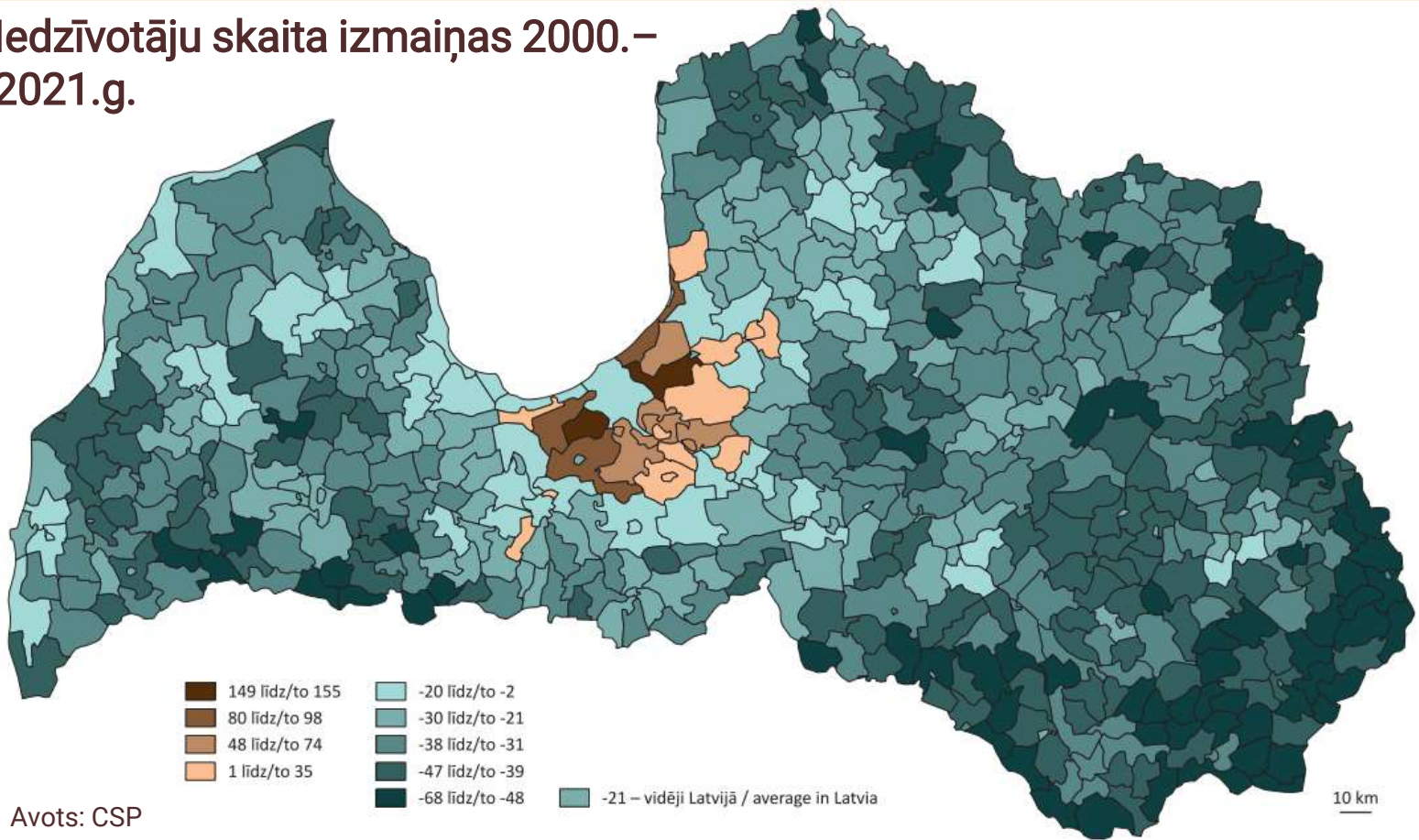

Avoti: Eurostat, Swedbank un Macrobond

Demogrāfiskie izaicinājumi + prasmes, veselība

Rada spriedzi darba tirgū un ierobežo ekonomikas potenciālu. Reģionos, īpaši Latgalē, izaicinājumi lielāki

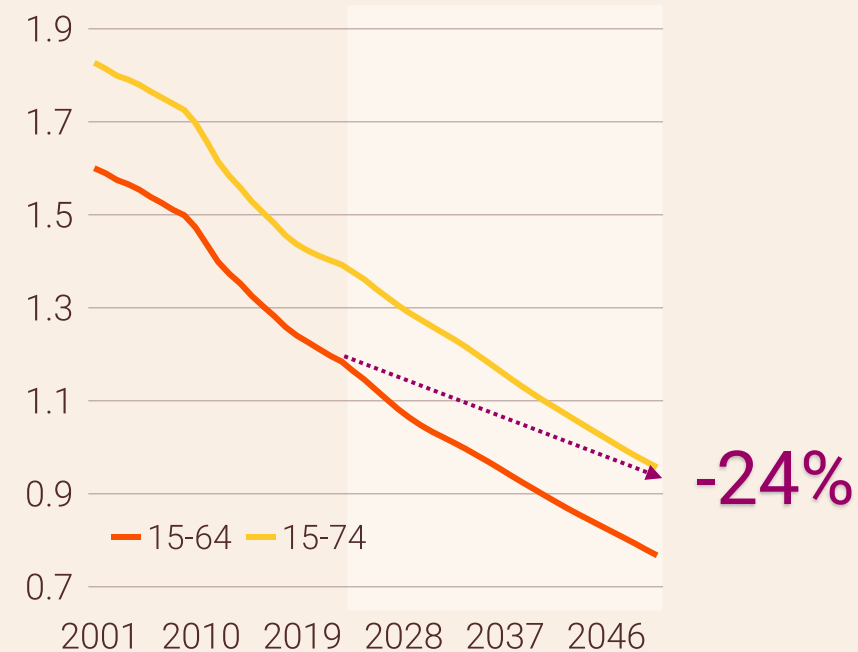
Iedzīvotāju skaita izmaiņas 2000.–2021.g.

Avots: CSP

Iedzīvotāju skaits

Mil., fakts un EK prognoze

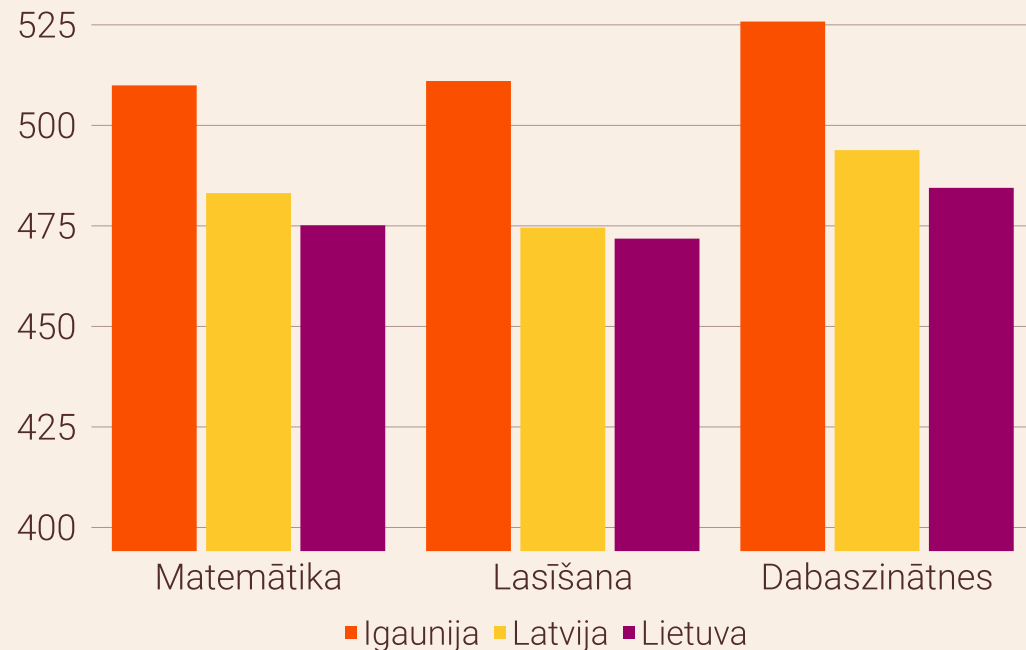
Avoti: Eurostat, Swedbank un Macrobond

Kāda ir nākotnes darbaspēka kvalitāte?

Arvien svarīgāks kļūš kvalitatīvs darba spēks. Tas sākas ar labu skolu.

Skolēnu spēju novērtējums

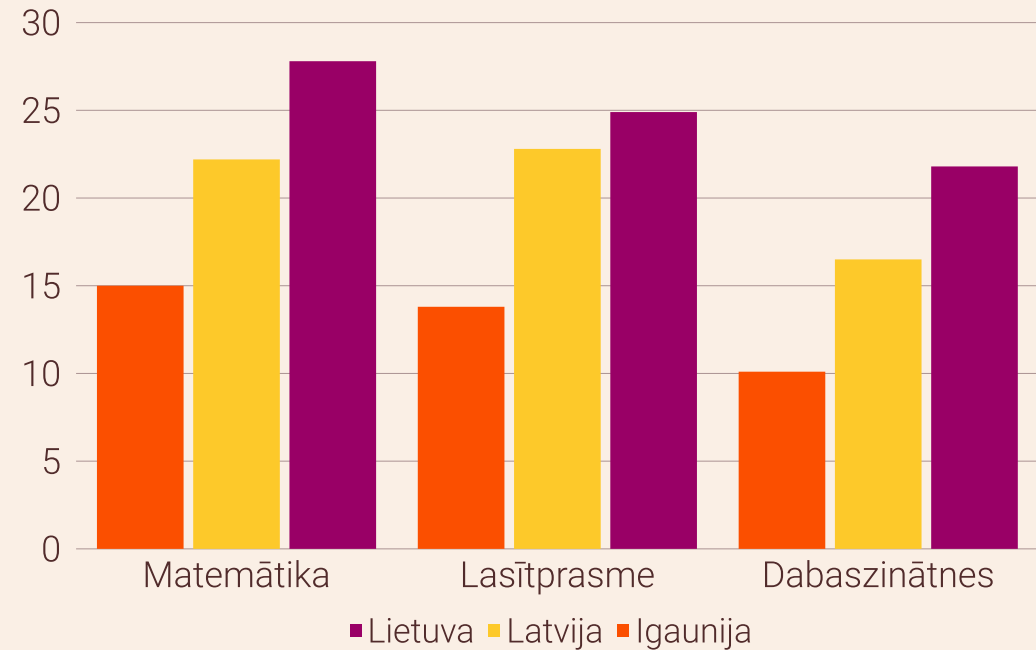
OECD PISA, 2022

Avoti: OECD, Swedbank un Macrobond

Skolēni bez pamatzināšanām

% no skolēniem, 2022. gada rezultāti

Avoti: OECD, Swedbank un Macrobond

Augsta līmeņa ekspertu forums
**Vai Zaļā kursa īstenošana ir iespēja sociālās
ekosistēmas kvalitātes pilnveidei Latvijas
pašvaldībās un lokālajās kopienās?**

26.01.

10:30

Swedbank Centrālajā ēkā, Balasta dambī 15,
konferenču zālē “Lielupe”

Reģistrēties šeit:

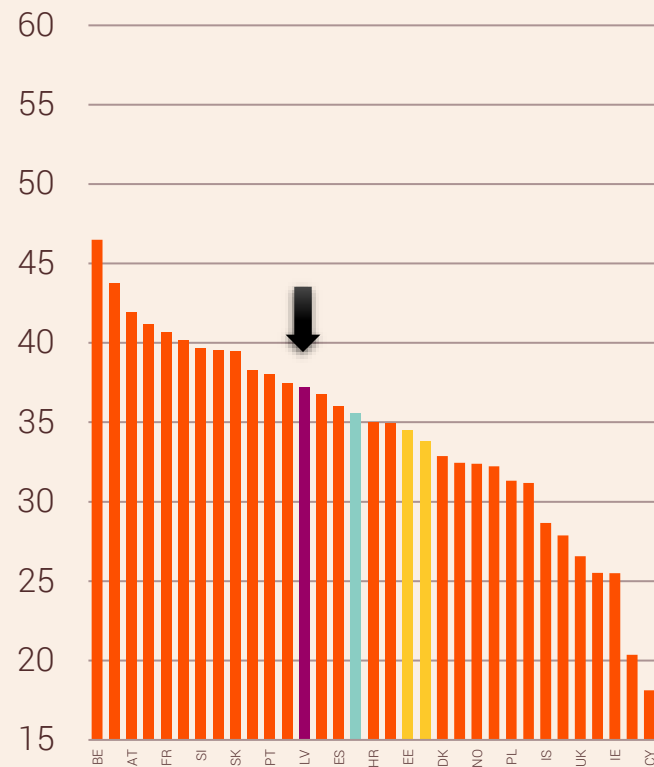
Swedbank

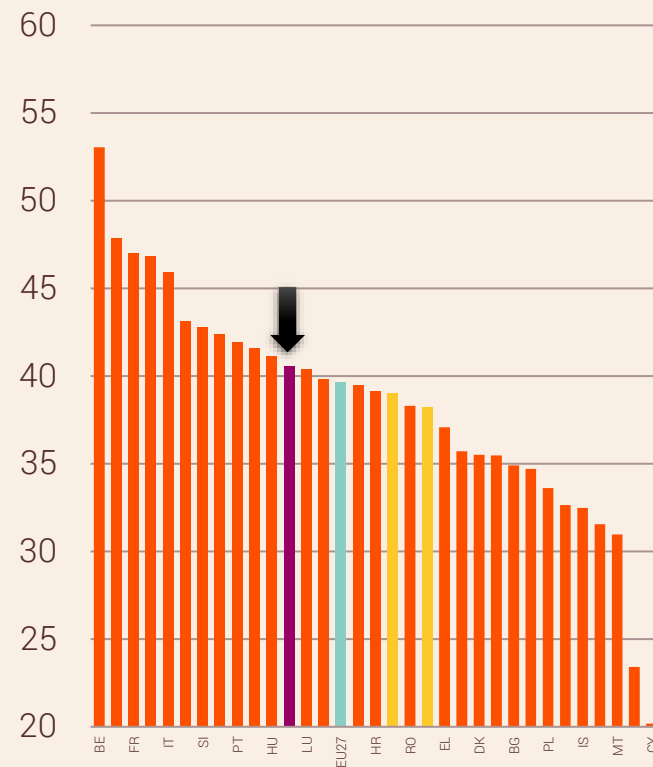
Nodokļu slogs ir lielāks nekā pārējās Baltijas valstīs

Nodokļu slogs vienai personai 2022. gadā

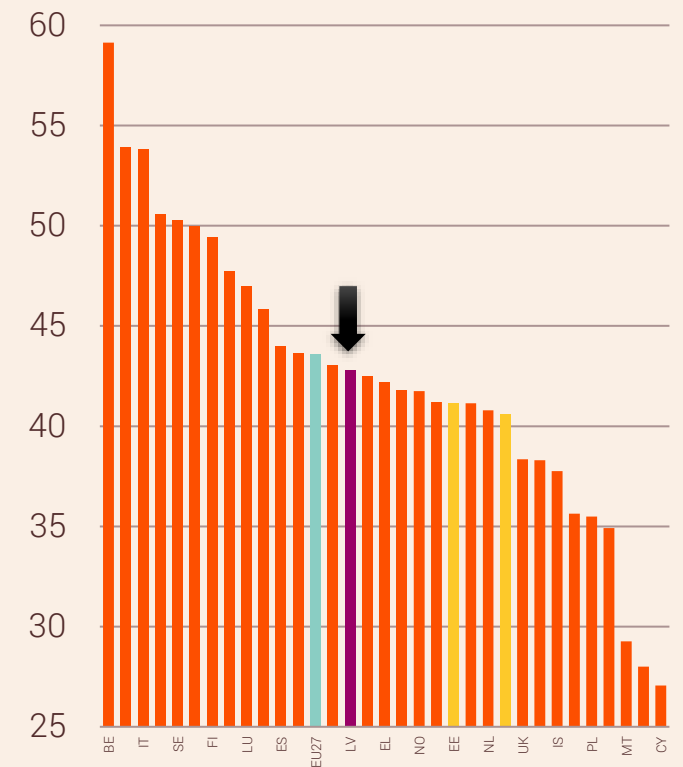
67% no vidējās algas

100% no vidējās algas

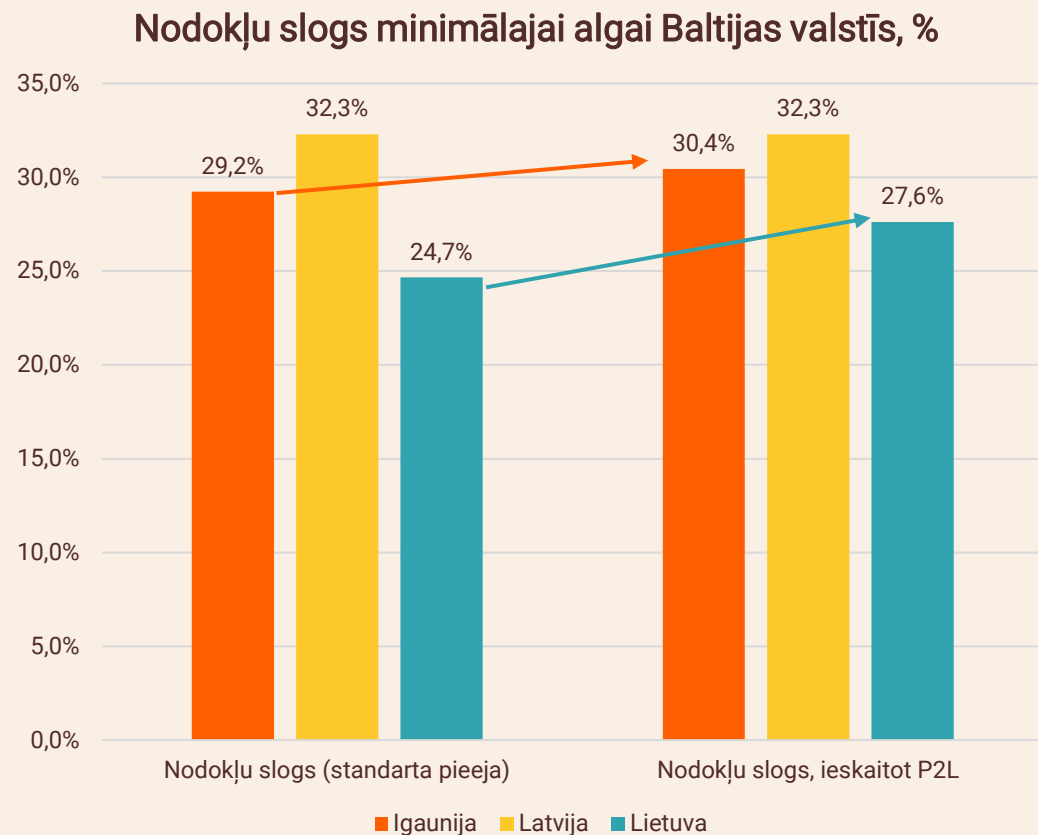

167% no vidējās algas

Avoti: Swedbank un ECFIN

Nodokļu sloga aprēķini – velns ir detaļās

- Latvijā 2. pensiju līmenis ir obligāts.
- Lietuvā un Igaunijā no tā iespējams atteikties, un 2PL maksājumi nodokļu slogā tradicionāli neparādās
- Vairāk nekā puse strādājošo Lietuvā un Igaunijā ir 2PL – tātad faktiski nodokļu slogs šiem iedzīvotājiem ir lielāks.
- Lietuvā viena no nodokļu/iemaksu pozīcijām (sociālā apdrošināšana pret negadījumiem darbā) atšķiras atkarībā no nozares/jomas. Aprēķinos tiem izmantota zemāka likme, bet riskantākajiem darbiem nodokļu slogs Lietuvā būs par 0.9pp augstāks nekā aprēķināts

Important information

This report (the "Report") has been compiled by analyst(s) at Swedbank Macro Research, a unit within Swedbank Research that is part of Large Corporates & Institutions ("Swedbank Macro Research"). Swedbank Macro Research is responsible for preparing reports on economic developments in the global and domestic markets. Swedbank Macro Research consists of research departments in Sweden, Norway, Finland, Estonia, Latvia, and Lithuania.

What our research is based on

Swedbank Macro Research bases its research on a variety of aspects and analysis, for example, a fundamental assessment of the cyclical and structural economic, current or expected market sentiment, expected or actual changes in credit rating, and internal or external circumstances affecting the pricing of selected FX and fixed-income instruments.

Recommendation structure

Recommendations in FX and fixed-income instruments are done both in the cash market and in derivatives. Recommendations can be expressed in absolute terms, for example attractive price, yield, or volatility levels. They can also be expressed in relative terms, for example, long positions versus short positions. Regarding the cash market, our recommendations include an entry level, and our recommendation updates include profit and often, but not necessarily, exit levels. Regarding recommendations in derivative instruments, our recommendations include suggested entry cost, strike level, and maturity. In FX, we will only use options as directional bets and volatility bets with the restriction that we will not sell options on a net basis, i.e., we will only recommend positions that have a fixed maximum loss.

Analyst's certification

The analyst(s) responsible for the content of this report hereby confirm that notwithstanding the existence of any such potential conflicts of interest referred to below, the views expressed in this Report accurately reflect their personal views about the financial instruments and/or capital markets covered. The analyst(s) further confirm not to have been, nor are or will be, receiving direct or indirect compensation in exchange for expressing any of the views or the specific recommendation contained in the report.

Distribution & recipients

This Report is distributed by Swedbank Macro Research within Swedbank AB (publ) ("Swedbank"). Swedbank is under the supervision of the Swedish Financial Supervisory Authority (Finansinspektionen). In no instance is this Report altered by the distributor before distribution.

In Finland this Report is distributed by Swedbank's branch in Helsinki, which is under the supervision of the Finnish Financial Supervisory Authority (Finanssivalvonta).

In Norway this Report is distributed by Swedbank's branch in Oslo, which is under the supervision of the Financial Supervisory Authority of Norway (Finanstilsynet).

In Estonia this Report is distributed by Swedbank AS, which is under the supervision of the Estonian Financial Supervisory Authority (Finantsinspeksioon).

In Lithuania this Report is distributed by "Swedbank" AB, which is under the supervision of the Central Bank of the Republic of Lithuania (Lietuvos bankas).

In Latvia this Report is distributed by Swedbank AS, which is under the supervision of The Financial and Capital Market Commission (Finanšu un kapitāla tirgus komisija).

If you are not a client of ours, you are not entitled to this research report.

This Report is not intended for physical or legal persons who are citizens of, or have domicile in, a country in which dissemination is not permitted according to applicable legislation or other decisions.

This Report or any information in it is not for release, publication, or distribution, directly or indirectly, in or into the United States or any other jurisdiction in which such distribution would be unlawful or would require registration or other measures.

In the United Kingdom this Report is addressed to and directed only at, and should only be relied upon by, persons who have professional experience in matters relating to investments falling within Article 19(5) of the Financial Services and Markets Act 2000 (Financial Promotion) Order 2005, as amended (the "Order"), persons who are high net worth entities falling within Article 49(2)(a) to (d) of the Order or are persons to whom it may otherwise be lawful to communicate the Report to (all such persons being referred to as (Relevant Persons)). No other person should act or rely on this Report and persons distributing this Report must satisfy themselves that it is lawful.

Limitation of liability

All information, including statements of fact, contained in this Report has been obtained and compiled in good faith from sources believed to be reliable. However, no representation or warranty, express or implied, is made by Swedbank with respect to the completeness or accuracy of its content, and this Report is not to be relied upon as authoritative and should not be taken in substitution for the exercise of a reasoned, independent judgment by you.

Be aware that investments in capital markets, such as those described in this Report, carry economic risks and that statements regarding future assessments comprise an element of uncertainty. You are responsible for such risks alone and Swedbank recommend that you supplement your decision-making with material which is assessed to be necessary, including (but not limited to) knowledge of the financial instruments in question and the prevailing requirements as regards trading in financial instruments.

Opinions contained in this Report represent the analyst's present opinion only and may be subject to change. In the event that the analyst's opinion should change or a new analyst with a different opinion becomes responsible for Swedbank Macro Research's coverage, Swedbank will endeavour (but does not undertake) to disseminate any such change, within the constraints of any regulations, applicable laws, internal procedures within Swedbank or other circumstances.

If you are in doubt as to the meaning of the recommendation structure used by Swedbank Macro Research in its research, please refer to "Recommendation structure."

Swedbank is not advising or soliciting any action based upon this report. This report is not, and should not be construed as, an offer to sell or as a solicitation of an offer to buy any securities.

To the extent permitted by applicable law, no liability whatsoever is accepted by Swedbank for any direct or consequential loss arising from the use of this report.

Conflicts of interest

In Swedbank Macro Research, internal guidelines are implemented in order to ensure the integrity and independence of the research analysts. For example:

- Research reports are independent and based solely on publicly available information.
- The analysts are not permitted, in general, to have any holdings or any positions (long or short, direct or via derivatives) in such financial instruments that they recommend in their investment analysis.
- The remuneration of staff within the Swedbank Macro Research department may include discretionary awards based on the Swedbank's total earnings, which include investment banking income. However, no such staff shall receive remuneration based upon specific investment banking transactions.

Planned updates

An investment recommendation is normally updated twice a month. This material may not be reproduced without permission from Swedbank Research.

Producer

Produced by Swedbank Macro Research.

Swedbank LC&I, Swedbank AB (publ), SE-105 34 Stockholm.

Visiting address: Malmkillnadsgatan 23, 111 57 Stockholm.